

Biblické úkoly 2003

Boží věčná smlouva

Boží věčná smlouva
Biblické úkoly – 1. čtvrtletí 2003
Autor: Gerhard Hasel, Clifford Goldstein
Foto: Vojtěch G. Vlk
Vydal: Advent-Orion, spol. s r. o.
Roztocká 5, Praha 6 - Sedlec
Vytiskla tiskárna Alfaprint, Thurzova 16,
Martin, Slovenská republika
Vydání první, Praha 2002

ISBN 80-7172-541-2
ISSN 0409-3208

SMLOUVA

V roce 1588 jedna Angličanka, která byla v sedmém měsíci těhotenství, hleděla na moře. Obraz, který před ní najednou vyvstal, ji tak vylekal, že strachem předčasně porodila dítě. Na moři totiž uviděla 130 španělských lodí vojenského námořnictva, které se blížily, aby zaútočily na Britské ostrovy.

Strach byl skutečně vhodným přívlastkem pro její dítě – Thomase Hobbesa, který se stal jedním z nejvýznamnějších evropských politických teoretiků. Žil v době, kdy byla Anglie zničena občanskou válkou a v zemi zuřily nekonečné náboženské nepokoje. Hobbes napsal, že lidstvo bez silné totalitní vlády žije v ustavičném strachu – strachu z nestability, strachu z války a zejména strachu ze smrti. Lidé žili ve stavu, který nazval „válka všech proti všem“. Varoval, že když nenastane nějaká radikální změna, člověk se stane „uzavřený, malicherný, zlý, hrubý a tvrdý“.

Existuje nějaké řešení? Hobbes tvrdí, že existuje jen jediné řešení: Lidé si musí zvolit vládu, která omezí všechny jejich svobody, nastolí jednotu a bude mít nad nimi úplnou moc. Tuto svrchovanou vládu bude tvořit buď jednotlivec nebo skupina lidí, která, i když pomocí totalitní nadvlády nad národem, ukončí ty strašné poměry, kvůli kterým žili ve strachu a nestabilitě. Jinými slovy, svoje práva vymění za klid a jistotu. Tuto změnu, kdy lid odevzdá svoje práva do rukou vlády, nazývá Hobbes smlouvou.

Myšlenka smlouvy však nemá svůj původ u Thomase Hobbesa. Naopak. Tisíce let před ním Bůh uzavřel s Izraelem smlouvu, jejíž kořeny sahají do ještě vzdálenější minulosti. Na rozdíl od Hobbesovy smlouvy, kterou inicioval a vyhlásil lid, tato smlouva byla iniciována a oznámena tím pravým Vládcem, Stvořitelem nebe a země. Hobbesova smlouva byla motivovaná strachem, zatímco Boží smlouva je motivována láskou, Boží láskou k padlému lidskému pokolení, láskou, která ho v Ježíši přivedla na kříž.

Kříž nás vede k tomu, abychom milovali svého Stvořitele, který nám dal dokonalou spravedlnost a dokonalou svatost. Spravedlnost a svatost, která obsahuje zaslíbení věčnosti, je pouze u Boha. Podobně, jako se museli v Hobbesově smlouvě lidé podřídit vládcí, i my musíme svoje hříšné cesty, nerozumné touhy, smyslné vášně, svoje obavy a nejasné představy o pravdě a hříchu podřídit Bohu. Neděláme to proto, abychom za to něco získali, ale proto, že jsme už dostali to nejlepší, co nám Bůh mohl dát – Ježíše Krista a prostřednictvím něho také vykoupení.

Podle Hobbesa by vládce přinesl pokoj, bezpečí a osvobození. Pravý Vládce přináší to samé, pouze v mnohem větší míře. Žádný pozemský panovník totiž nevládne nad smrtí, ze které má podle Hobbesa člověk největší strach. Sliby jeho smlouvy hrobem končí. Zaslíbení našeho Vládce jsou však nadčasová. A to je naděje, jakou nám nemůže dát žádný pozemský vládce a žádná pozemská smlouva.

V tomto čtvrtletí budeme studovat, co je Boží smlouva, co nám nabízí a jaké jsou její požadavky. I když nahlédneme do různých zdrojů, základem zůstává práce dr. Gerharda Hasela, jehož ponoreň se do Božího slova nám dává odvalu, naději a pochopení, abychom si uvědomili, co se Thomasovi Hobbesovi asi nikdy nepodařilo: „Láska nezná strach; dokonalá láska strach zahání...“ (1 J 4,18)

CO SE STALO?

Základní verš

„I řekl Bůh: »Učiňme člověka, aby byl naším obrazem podle naší podoby...« Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem, stvořil ho, aby byl obrazem Božím, jako muže a ženu je stvořil.“ (Gn 1,26.27)

Biblický záznam o stvoření oplývá nadějí, štěstím a dokonalostí. Každý stvořitelský den Bůh končí prohlášením, že „to je dobré“. Je jisté, že tajfuny, zemětřesení, hlad a nemoci nebyly součástí stvoření. Co se stalo?

Šestý stvořitelský den končí prohlášením: „Bůh viděl, že všechno, co učinil, je velmi dobré.“ To proto, neboť v tento den Bůh stvořil bytosti ke svému obrazu – lidi. Ze záznamu v knize Genesis víme, že toto byl jediný případ, kdy Bůh vyřkl takováto slova. Stvořené bytosti byly po každé stránce dokonalé; musely být, vždyť byly stvořeny k Božímu obrazu. Nesetkáváme se u nich ani s náznakem toho, že by měly sklony být vrahy, zloději, lháři, podvodníky nebo jinak zkaženými lidmi. Když porovnáme svět, ve kterém dnes žijeme, se světem, o kterém čteme v Gn 1, jasně vidíme, že se muselo stát něco strašného.

Tento týden budeme uvažovat o stvoření a o tom, co se s tímto dokonalým stvořením stalo. Souvisí to s tématem, které budeme studovat celé čtvrtletí: Bůh chce a dělá všechno pro to, aby se věci daly opět do pořádku.

Týden ve zkratce

Co nás učí Bible o našem původu? Jaký vztah chtěl mít Bůh s člověkem? Proč Bůh umístil do zahrady strom poznání dobra a zla? Jakou naději dostali Adam a Eva bezprostředně po pádu do hříchu?

Cíl úkolu:

1. Utvrdit se v tom, co Bible učí o původu člověka
2. Připomenout si, že Bůh chce obnovit blízký vztah s člověkem, který byl hříchem narušen
3. Radovat se z naděje, kterou dal Bůh Adamovi a Evě při pádu do hříchu

POČÁTEK NAŠÍ PLANETY – Gn 1,1

Jistý vědec přednášel o oběžných drahách planet kolem Slunce a o oběžné dráze Slunce kolem středu galaxie. Náhle vstala jedna starší paní a řekla, že Země je plochá deska na zádech želvy. Vědec se žertovně zeptal, na čem ta želva sedí. Paní mu odpověděla, že sedí na druhé želvě. „Madam,“ pokračoval vědec veselým tónem, „a na čem sedí ta druhá želva?“

„Na další želvě,“ odpověděla paní. Dříve, než se jí mohl zeptat, na čem sedí ta další želva, paní pohrozila prstem a rázně řekla: „Mlčte, synu, želvy jsou přece až po samé dno.“

I když je tento příběh velmi svérázný, zabývá se tou nejdůležitější otázkou lidské existence – samotnou podstatou vesmíru. Jaký je to svět, ve kterém jsme se ocitli bez toho, abychom se pro něj rozhodli? Proč tu jsme? Jak jsme se sem dostali? Kam spějeme?

To jsou základní a klíčové otázky, které si lidé kladou. Chápání toho, kdo jsme a odkud jsme sem přišli, ovlivní totiž ve velké míře náš život a způsob našeho jednání zde na zemi.

1. Jak je v Bibli vyjádřena skutečnost vzniku země? Žd 1,10

Je zajímavé, že v Gn 1,1 (ani v ostatních textech) se Bůh nesnaží dokázat, že on je Stvořitel. Neexistují na to žádné propracované důkazy. Jsou to jednoduchá a jasná prohlášení bez jakékoliv snahy podepřít je, vysvětlit nebo dokázat. Buď tuto skutečnost přijmeme vírou, nebo ne. Víra je vlastně jediný způsob, jak můžeme stvoření přijmout, a to z jednoduchého důvodu – nikdo z nás při stvoření nebyl, nikdo ho na vlastní oči neviděl. Je pro nás logicky nemožné být při svém vlastním stvoření. Také i sekulární lidé, ať mají na původ světa jakýkoliv názor, musí svoji teorii přijmout jen vírou – a to ze stejného důvodu: Nikdo z nás při tom nebyl.

2. Jaký další význam má víra kromě toho, že věříme pravdivosti biblické zprávy, že nás cílevědomě stvořil Hospodin? Ž 100,3

Přehled dne: Stvoření – fakta a víra

- A. Zpráva o stvoření – základ biblického poselství
- B. Být přesvědčen, že Bůh všechno stvořil, je čin víry
- C. Důsledek víry ve stvoření

K OBRAZU TVŮRCE – Gn 1,27

1. Proč nás Bůh stvořil ke svému obrazu? Co to znamená? Gn 1,27.28

I když musíme mluvit o Bohu pomocí lidské terminologie, nesmíme zapomínat, že Bůh je duchovní bytost s božskými vlastnostmi. Všechno, co můžeme říci, je, že se v našich fyzických, duševních a duchovních schopnostech do jisté míry odráží náš Stvořitel. Mnohé však zůstává zahaleno tajemstvím, alespoň pro nás. Bible zdůrazňuje duchovní a duševní aspekty našeho myšlení, které můžeme rozvíjet a zdokonalovat. Právě jedinečnost lidského myšlení nám umožňuje pěstovat vztah s Bohem, což, jak se zdá, ostatní stvoření na zemi nedokáže.

2. Proč Bůh stvořil člověka jiným způsobem než ostatní stvoření? Gn 2,7.18-23

Všimněme si také unikátního záznamu o tom, jak Bůh stvořil ženu. Oba dva, muž i žena, se těší výjimečné přednosti: být bytostí stvořenou k Božímu obrazu. Při stvoření nenacházíme žádný náznak podřízenosti jednoho tomu druhému. Bůh je stvořil ze stejného materiálu. (Jestliže Bůh zformoval Adama z prachu země a Evu z Adama, potom i Eva má ten samý původ jako Adam.) Bůh je stvořil jako rovnocenné partnery a navázal s nimi neobyčejný vztah. Oba dva měli stejnou možnost rozvíjet své Bohem dané vlastnosti způsobem, který by ho oslavil.

„Bůh sám dal Adamovi ženu. Učinil mu pomoc, se kterou si rozuměl a kterou miloval. Stvořil ji z Adamova žebra, což znamená, že mu neměla vládnout jako hlava, ale neměla být ani utlačovaná jako méněcenná. Měla mu stát po boku jako rovnocenná bytost. Adam ji měl milovat a chránit. Byla částí jeho těla, kost z jeho kostí, maso z jeho masa – byla jeho druhým „já“. Svědčí to o tom, jak úzké pouto je mělo spojovat a jaký láskyplný vztah měl být mezi nimi.“ (AH 25)

3. Jak vnímáš svoje postavení bytosti stvořené k Božímu obrazu?

Přehled dne: Bůh, Stvořitel celého vesmíru

- A. Člověk byl stvořen s určitým záměrem
- B. Způsob stvoření předurčuje postavení i zodpovědnost

BŮH A ČLOVĚK – Gn 1,28.29

Povšimněme si, jaká byla první Boží slova k člověku. Připomíná jim jejich schopnost plodit a rozmnožovat se. Poukazuje na samotnou zemi a stvoření a říká, aby ji naplnili, podmanili si ji a vládli nad ní. Zkrátka, podle biblického záznamu se první Boží slova k muži a ženě týkají jejich vzájemného vztahu a vztahu k fyzickému světu.

1. Co nám tyto verše říkají o tom, jak se Bůh dívá na hmotný svět? Gn 1,28.29

Těmito slovy Bůh činí první kroky ve vztahu k člověku. Rozmlouvá s nimi, dává jim příkazy a říká jim, co mají dělat. Z těchto slov vyplývá také určitá zodpovědnost: Bůh je žádá, aby byli pány nad stvořením, které sám stvořil.

2. Co znamená vyjádření, že jim Bůh požehnal? Gn 1,28

Bůh oslovil Adama a Evu jako inteligentní bytosti, které jsou schopny odpovědět na jeho lásku a vstoupit s ním do společenství. Jako stvořené děti byli Adam a Eva závislí na péči jejich otcovského Stvořitele. Postaral se o vše, co potřebovali. Nic z toho, co jim dal, si nezasloužili. Dostali to jako dar.

3. Ze zprávy o stvoření muže a ženy vidíme, jaký vztah chce mít Bůh s člověkem. Jak s ním můžeme také my dnes – i přes naši hříšnost – navázat osobní vztah?

Přehled dne: Být Božím stvořením je určitá zodpovědnost

- A. Vztahy mezi lidmi a zodpovědnost za hmotný svět
- B. Člověk nese zodpovědnost za druhé
- C. Boží požadavky na náš vztah k němu

U STROMU – Gn 2,16.17

1. Jaký účel měla tato zkouška? Gn 2,16.17

Tato zkouška poskytla Adamovi a Evě příležitost využít jejich svobodnou vůli. Byla to také výzva reagovat pozitivně nebo negativně na vztah k Stvořiteli. Byl to důkaz, že Bůh je stvořil jako svobodné, morální bytosti. Vždyť kdyby neměli příležitost neposlechnout, proč by se Bůh namáhal varovat je před neposlušností?

„Všechno, co tomu předchází, je přípravou na vyvrcholení. Budoucnost lidského pokolení závisí na tomto jediném zákazu. Člověk se nemůže splést v množství různých otázek. Musí pamatovat na jedno jediné Boží nařízení. Skutečnost, že mu dal jen jeden zákaz, je projevem Božího milosrdenství. Pozadí Boží široké nabídky – „z každého stromu zahrady smíš jíst“ – svědčí o tom, že tento jeden zákaz není něčím, co by člověka omezovalo.“ (H. C. Leupold)

2. Co ukázal výsledek této zkoušky o schopnosti člověka správně se rozhodnout? Gn 3,6

Výzvou k poslušnosti jim Bůh chtěl říci: Já jsem váš Stvořitel. Učinil jsem vás ke svému obrazu. Já vás udržuji při životě, protože díky mně žijete, hýbete se a jste. Postaral jsem se o vše, co potřebujete pro svoje štěstí a blaho (potravu, domov, společnost), a ustanovil jsem vás za pány tohoto světa. Jestliže jste ochotni z lásky ke mně potvrdit vztah se mnou, potom budu vaším Bohem a vy budete mými dětmi. Tento vztah a důvěru, která z něho automaticky vyplývá, můžete potvrdit tak, že poslechnete můj konkrétní příkaz.

Náš vztah s Bohem může být efektivní a trvalý jen tehdy, jestliže se svobodně rozhodneme přijmout jeho vůli. Odmítnout jeho vůli v podstatě znamená, že chceme na něm být nezávislí; že si myslíme, že ho nepotřebujeme.

3. Nejsme i my každodenně vystavováni podobným zkouškám? Je Boží zákon určitou paralelou příkazů z Gn 2,16.17?

Přehled dne: První zkouška víry a zaslíbení

- A. „Strom poznání“ byl pro Adama a Evu zkouškou jejich víry a věrnosti
- B. Člověk má příležitost použít svobodnou vůli
- C. Abychom měli s Bohem skutečný a trvalý vztah, musíme se svobodně rozhodnout přijmout ho

VZTAH SE NARUŠIL – Gn 3,6

1. Jaký je rozdíl mezi rozhodnutím Evy a Adama vzít si zakázané ovoce? Gn 3,1-6

„I když bylo Evino provinění závažné a mohlo přinést neštěstí pro celé lidstvo, její rozhodnutí nevyhnutelně neznamenalo trest pro celé lidské pokolení. Bylo to promyšlené Adamovo rozhodnutí, které způsobilo, že hřích a smrt nevyhnutelně zasáhly lidstvo. Adam plně chápal jasný Boží příkaz zřejmě víc než Eva. Eva byla oklamána satanem, ale Adam ne.“ (BC str. 231)

V důsledku tohoto jasného provinění a nedbalého postoje vůči Božímu příkazu se narušil vztah mezi Bohem a člověkem. Upřímné přátelství s Bohem se změnilo v útěk ze strachu z jeho přítomnosti. Společenství a přátelství nahradilo odcizení a chlad. Objevil se hřích a s ním všechny jeho odporné následky. Jestliže se něco nestane, lidstvo čeká věčná zkáza.

2. Jaký význam měla pro člověka a satana slova vyslovená Bohem v ráji? Gn 3,15

Úžasná slova prorocké naděje mluví o tom, že Bůh položí nepřátelství mezi hada a ženu, mezi její potomstvo a jeho potomstvo. Toto nepřátelství vyvrcholí, když se zjeví představitel potomstva ženy – Mesiáš, který satanovi zasadí smrtelný úder do hlavy, zatímco satan mu poraní pouze patu.

Toto mesiášské zaslíbení bylo pro Adama a Evu v jejich bezvýhodné situaci nadějí, která změnila jejich život. Sám Bůh jim dal naději a dbal na její naplnění. Toto zaslíbení Mesiáše a konečného vítězství, i když to tehdy celkem ještě nechápali, je povzneslo z temnoty, ve které se pádem do hříchu ocitli. Obnovilo také jejich vztah s Bohem – vztah lásky a milosrdenství, odpuštění a spasení.

3. Proč Pán Bůh volal na člověka „Kde jsi?“ (Gn 3,9) Má i dnes podobnou otázku?

Přehled dne: Člověk se rozhodl „přerušit“ vztah s Bohem

- A. Změna, která nastala v důsledku neposlušnosti Boží vůle
- B. Bůh dává naději uprostřed tragédie
- C. Člověk může zvítězit nad hříchem pouze tehdy, když přijme Boha

DOPORUČENÉ STUDIUM

„Když Boží slova – Kde jsi? – pronikla skrze husté křoví k uším utečenců, zněla jim jako zvěst evangelia. Tvůj Bůh tě nechce ztratit. Přichází, aby tě hledal. Chce přijít v osobě svého Syna, aby nejenom hledal, ale i spasil, co se ztratilo.“ (Charles Haddon Spurgeon)

V knize Patriarchové a proroci si přečti kapitoly „Stvoření“, „Pokušení a pád“, „Plán vykoupení“. (str. 44-70)

Diskusní otázky

- 1. Jaký význam a postavení má biblická zpráva o stvoření?**
- 2. Laskavý a starostlivý Bůh hledá ztraceného člověka. Jak můžeme na tuto Otcovu a Ježíšovu lásku odpovědět? Jak Bůh očekává, že budeme reagovat?**
- 3. K tomu, aby byl člověk šťastný, potřebuje láskyplné vztahy. Co přijímáš a co dáváš do svého vztahu s Bohem? Jak jsou vyváženy tvoje vztahy s partnerem v manželství, s rodiči, sourozenci, dětmi?**

Shrnutí

Bůh nás stvořil ke svému obrazu, aby mezi ním a námi mohlo existovat láskyplné přátelství. I když příchod hříchu otřásl touto původní jednotou, prostřednictvím plánu vykoupení Bůh chce tento vztah obnovit. Jsme závislá stvoření. Náš život má skutečný smysl jen tehdy, když opět navážeme spojení s naším Stvořitelem.

ABECEDA SMLOUVY

Základní verš

„Nyní tedy, budete-li mě skutečně poslouchat a dodržovat mou smlouvu, budete mi zvláštním vlastnictvím jako žádný jiný lid, třebaže má je celá země.“ (Ex 19,5)

První úkol jsme skončili pádem našich prvních rodičů do hříchu, čímž se přerušilo spojení mezi zemí a nebem. I po tom, co se stalo, Bůh touží obnovit spojení s člověkem. Zve nás, abychom vstoupili do smluvního vztahu s ním.

Studium v tomto týdnu je vlastně stručným shrnutím celého čtvrtletí. Každý den si přiblížíme jednu ze smluv mezi Bohem a člověkem. Každá smlouva vyjadřuje svým způsobem přítomnou pravdu té pravé smlouvy, která byla na Golgotě podepsána krví Ježíše Krista. Jde o smlouvu, kterou jsme my, jako křesťané, uzavřeli s naším Pánem.

Začneme smlouvou, kterou Bůh uzavřel s Noem. Zachráněn nebyl pouze Noe, ale celá jeho rodina. Potom se zastavíme u smlouvy s Abrahamem, která je bohatá na zaslíbení pro každého z nás. Další smlouva byla uzavřena na Sínaji. Řekneme si, jaký je její význam. Nakonec se podíváme na novou smlouvu – tu, na kterou vlastně ukazovaly všechny předešlé. Tyto smlouvy budeme studovat do hloubky v několika dalších týdnech. Úkol tohoto týdne je jen krátký přehled našeho studia.

Týden ve zkratce

Co znamená slovo „smlouva“? Z čeho se smlouva skládá? Jakou smlouvu uzavřel Bůh s Noem? Jaká naděje vyplývá ze smlouvy s Abrahamem? Jakou roli hrají skutky a víra člověka při smlouvě? Je smlouva jen nějaká dohoda, nebo se dotýká i vztahů? Co je základem „nové smlouvy“?

Cíl úkolu:

1. Objasnit a definovat význam „smlouvy“
2. Ukázat úkol víry a skutků v naší, lidské části této „smlouvy“
3. Poukázat na aspekt vztahů v této „smlouvě“

ZÁKLADY SMLOUVY – Gn 17,2

1. Proč Bůh uzavírá smlouvu s člověkem? Gn 17,1.2

Hebrejský výraz přeložený jako „smlouva“ je *berit* (ve Starém zákoně se s ním setkáváme asi 287krát). Můžeme ho také přeložit jako „zákon“ nebo „poslední vůle“. Původ tohoto slova není celkem jasný, ale »označuje to, co spojuje dvě části dohromady. Používalo se pro různé typy „smluv“ – mezi člověkem a člověkem, i mezi člověkem a Bohem. Běžně se tento výraz používal při dohodách mezi dvěma lidmi, zvláštní případ tvořila smlouva mezi Bohem a člověkem. Její náboženské použití bylo skutečně metaforou založenou na obvyklém používání, ale s hlubším významem.« (J. A. Thompson)

Podobně jako při smlouvě mezi manželi, také biblická smlouva definuje *vztaha dohodu*. Jako dohoda obsahuje tyto základní prvky:

1. Bůh potvrdil smlouvu *zaslíbeními* s přísahou (Ga 3,16; Žd 6,13.17)
2. Smluvním *závazkem* bylo poslouchat Boží vůli, jak byla vyjádřena v Desateru (Dt 4,13)
3. *Prostředkem*, kterým se smluvní svazky v konečném smyslu naplnily, byl Kristus a plán spasení (Iz 42,1.6)

2. Jaké závazky, vyplývající ze smlouvy, má Bůh a jaké člověk? Iz 42,1.6; Dt 4,13

Starozákonní obětní systém byl pro lid názornou učebnicí plánu spasení. Prostřednictvím jeho symbolů se patriarchové a Izraelci učili věřit v přicházejícího Vykupitele. V jeho rituálech našel kající hříšník odpuštění hříchu a osvobození od viny. Znovu mohl získat smluvní požehnání a pokračovat v duchovním růstu – v obnově Božího obrazu – po tom, co selhal a nesplnil svůj smluvní závazek.

3. Iniciátorem smluv mezi Bohem a člověkem je Bůh. Jaký má z toho užitek Bůh a jaký má člověk? Ty a já?

Přehled dne: Základy smlouvy

- A. Zaslíbení vyplývající ze smlouvy
- B. Povinnosti vyplývající ze smlouvy
- C. Naplnění smlouvy

SMLOUVA S NOEM – Gn 6,18

1. Co znamená, že Noe „našel u Hospodina milost“? Gn 6,8

Když se podíváme na kontext, Bůh oznamuje Noemovi svoje rozhodnutí zničit zemi. To proto, že se hřích šíří a rozrůstá se stále více. Tato záhuba se uskuteční v podobě celosvětové potopy. Bůh však neopouští svět, který stvořil. Po potopě znovu nabízí obnovu smluvního vztahu. Božské „JÁ“, které smlouvu nabízí, je základem Noemovy jistoty. Bůh zaslíbil, že bude chránit členy rodiny, kteří budou ochotni žít ve smluvním vztahu s ním, což se projeví poslušností.

2. Jaké závazky z této smlouvy vyplývaly pro Noeho? Gn 6,14.19-22

Bůh oznamuje Noemovi, že přijde potopa a svět bude zničen. S Noem uzavírá dohodu, ve které mu slibuje, že bude zachráněn s celou svou rodinou. Šlo tu o velmi mnoho. Kdyby Bůh nedodržel to, co slíbil, potom by byl Noe zahynul spolu s ostatním světem, bez ohledu na to, co by udělal.

Bůh řekl, že uzavře „smlouvu“ s Noem. Slovo samotné vyjadřuje vůli svůj slib dodržet. Není to jen nějaké rozmarné prohlášení. Vyplývá z něho určitá povinnost, závazek. Představte si, že by Bůh řekl Noemovi: „Podívej se, svět skončí ve strašné potopě. Mohl bych tě zachránit, ale také nemusím. Zatím dělej to a to a to – a potom uvidíme, co se stane. Nedávám ti však žádné záruky.“ Taková slova by sotva představovala jistotu a zaslíbení, která jsou obsažena v samotném slově *smlouva*.

3. Proč se Bůh rozhodl uzavřít s Noem další smlouvu? Gn 9,9-13 Co znamená skutečnost, že další celosvětová potopa už nebyla?

Přehled dne: Smlouva o záchraně

- A. Bůh hledá lidi, s kterými může uzavřít smlouvu
- B. Závazky a požehnání vyplývající ze smlouvy
- C. Motiv „dodatkové“ smlouvy

SMLOUVA S ABRAHAMEM – Gn 12,3

1. Jaká zaslíbení dal Bůh Abrahamovi? Gn 12,1-3

V této první zaznamenané zprávě o tom, že se Bůh zjevil Abrahamovi, mu Bůh přislíbil, že s ním naváže úzký a trvalý vztah – a to dříve, než by naznačil, že mluví o uzavření smlouvy. Přímá zmínka o smlouvě přichází až později. (Gn 15,4-21; 17,1-14) Zatím Bůh nabízí božsko-lidský vztah velkého významu. Opakovaný příslib toho, co všechno Bůh udělá, svědčí o hloubce a velikosti Boží nabídky.

Abraham dostal jeden jediný příkaz: „Vyjdi!“ Tím ho chtěl Bůh vyzkoušet. Abraham poslechl vírou, ale ne proto, aby se slíbená požehnání mohla naplnit. Jeho poslušnost byla odpovědí jeho víry na láskyplný vztah, jaký Bůh toužil vytvořit. Jinými slovy, Abraham už věřil v Boha, už Bohu důvěřoval a už věřil Božím zaslíbením. Jinak by nikdy neodešel od své rodiny a příbuzných, ze země, kterou měl v dědictví, a nešel by na neznámé místo. Jeho poslušnost svědčila o jeho víře.

Abraham zjistil, jaký vztah je mezi vírou a skutky. Spasení jsme vírou, která se projevuje skutky poslušnosti. Nejdříve přichází zaslíbení o spasení; potom následují skutky. I když bez poslušnosti nemůže existovat žádné smluvní společenství a žádné požehnání, poslušnost je odpověď víry na to, co Bůh už učinil. Takováto víra je ilustrací principu z 1 J 4,19: „ My milujeme, protože Bůh napřed miloval nás.“

2. Co znamená, že Abraham uvěřil Hospodinu? Gn 15,6; Jk 2,21-22

Přehled dne: Smlouva a požehnání

- A. Zvláštní vztah mezi Bohem a člověkem
- B. Zaslíbení, že se stane velkým národem
- C. Hlavní podmínka naplnění – poslušnost

SMLOUVA S MOJŽÍŠEM – Ex 6,6

1. Co to znamená, když Bůh říká, že se rozpomenul na svoji smlouvu? Ex 6,1-8

2. Jakou smlouvu má na mysli? Gn 12,1-3

Po odchodu z Egypta uzavřeli Izraelci na Sínaji smlouvu, která úzce souvisí s vysvobozením z otroctví a s obětním systémem, který Bůh nařídil jako prostředek smíření a odpuštění hříchů. Jako každá jiná, i tato smlouva byla smlouvou milosti. Bůh skrze ni rozšířil milost na svůj lid.

V této smlouvě se z velké části opakuje to, o co šlo ve smlouvě s Abrahamem:

1. Bůh má ke svému lidu zvláštní vztah (srovnej s Gn 17,7.8 a Ex 19,5.6)
2. Zaslíbení o velkém národu (srovnej s Gn 12,2 a Ex 19,6)
3. Požadavek poslušnosti (srovnej s Gn 17,9)

V souvislosti s vysvobozením z Egypta a smlouvou na Sínaji se v Biblickém komentáři píše: „Všimněte si pořadí: Bůh nejprve zachraňuje Izraelce, a potom jim dává svůj zákon, aby ho dodržovali. To samé pořadí platí i při evangeliu. Nejdříve nás Kristus zachraňuje od hříchu, potom vkládá svůj zákon do našeho srdce.“ (1BC 602)

3. Co dělá Pán Bůh pro to, abychom se stali jeho lidem? Ex 6,7

Přehled dne: Smlouva o vysvobození

- A. Bůh si „vzpomíná“ na svůj lid
- B. Bůh má plán
- C. Boží řešení

NOVÁ SMLOUVA – Jr 31,31-33

Tato stať je první starozákonní zmínkou o tom, co nazýváme „novou smlouvou“. Je umístěna do kontextu návratu Izraelců z exilu, kde se mluví o požehnáních, která obdrží od Boha.

Tak jako v předešlých případech, i zde je iniciátorem smlouvy Bůh. On je i ten, kdo ji naplní svojí milostí.

Všimněte si použitých slov. Bůh mluví o sobě jako o manželovi. Říká, že svůj zákon napíše do jejich srdcí. Používá při tom stejná slova, jako při smlouvě s Abrahamem. Bude jejich Bohem a oni budou jeho lidem. Podobně jako předtím, smlouva není jen nějakou dohodou, která podléhá zákonům, jak to bývá v dnešním soudnictví, ale jde tu o něco více.

1. Jak chce Bůh dosáhnout změnu lidského postoje? Jr 31,33

2. Co podstatného se tím změní? Jr 31,34

U Jr 31,31-34 vidíme prvek milosti i poslušnosti. Podobně tomu bylo i v předešlých smlouvách. Bůh jim odpustí jejich hříchy, naváže s nimi vzájemný vztah a udělí jim svoji milost. I oni ho budou poslouchat; ne nějak bezmyšlenkovitě, mechanicky, ale upřímně, protože ho poznají, protože ho milují a chtějí mu sloužit. V tom vlastně spočívá podstata smluvního vztahu – Bůh hledá svůj lid a miluje ho.

3. Co to znamená, že je zákon zapsán do našeho srdce? Jak se to projevuje?

Přehled dne: Zaslíbení nové smlouvy

- A. Bůh obnovuje svůj závazek vůči Izraeli návratem z exilu
- B. Jeho zaslíbení je něco více než běžná smlouva
- C. Bůh je iniciátorem spasení člověka

DOPORUČENÉ STUDIUM

„Jhem, které zavazuje k službě, je Boží zákon. Zákon lásky zjevený v ráji, vyhlášený na Sínaji a novou smlouvou vepsaný do srdce, spojuje člověka s Boží vůlí. Kdybychom byli ponecháni sami sobě, svým vlastním sklonům a své vůli, přešli bychom na satanovu stranu a začali bychom se mu podobat. Proto nás Bůh omezuje svou svrchovanou, ušlechtilou a povznášející vůlí. Chce, abychom mu trpělivě a moudře sloužili. Kristus jako člověk také nesl jeho služby. Řekl: „Plnit, Bože můj, tvou vůli je mým přáním, tvůj zákon mám ve svém nitru.“ (Ž 40,9) „Neboť jsem sestoupil z nebe, ne abych činil vůli svou, ale abych činil vůli toho, který mě poslal.“ (J 6,38) Láska k Bohu, horlivost pro jeho slávu a láska k lidem přivedla Ježíše na zem, aby zde trpěl a nakonec zemřel. Láska byla rozhodující silou v celém jeho životě. Vyzývá nás, abychom se jí řídili i my.“ (TV 329,330)

V knize Patriarchové a proroci si přečti strany 132-138 a v knize Proroci a králové strany 569-571.

Diskusní otázky

- 1. Byla Boží smlouva, uzavřená s Noem, Abrahamem, Mojžíšem a námi, pokračováním jeho smlouvy s Adamem, nebo to bylo něco celkem nového? (Gn 3,15; 22,18 a Ga 3,16)**
- 2. Proč je osobní aspekt smlouvy tak důležitý? Je možné uzavřít dohodu bez toho, abys s dotyčným člověkem měl nějaký vztah?**
- 3. Je manželská smlouva dobrou analogií smlouvy, kterou s námi uzavřel Bůh? V čem je toto přirovnání nepřesné?**

Shrnutí

Příchod hříchu narušil vztah mezi Stvořitelem a člověkem. Bůh chce, aby se tento láskyplný vztah obnovil. Proto uzavírá s člověkem smlouvu. Tato smlouva představuje závazný vztah mezi Bohem a námi (podobně jako v manželství) a záměr spasit nás a uvést do souladu s Tvůrcem. Iniciátorem této smlouvy je Bůh, který je motivován svojí velkou láskou k nám. Svými zaslíbeními a činy plnými lásky nás vede k tomu, abychom s ním byli opět jedno.

PRO VŠECHNA BUDOUCÍ POKOLENÍ

Základní verš

„Ale Noe našel u Hospodina milost.“ (Gn 6,8)

Bakterie jsou organismy příliš malé na to, abychom je mohli vidět naším zrakem bez mikroskopu. Jednoduchá, obvykle okrouhlá bakterie není ani po 1000násobném zvětšení větší než hrot tužky. Jestliže jí vytvoříme vhodné podmínky pro růst – přiměřené teplo, vlhko a výživu – začne se velmi rychle rozmnožovat. Některé bakterie se rozmnožují jednoduchým dělením. Dospělá buňka se jednoduše rozdělí na dvě dceřiné buňky. Jedna bakterie může za 24 hodin vyprodukovat 18 000 000 nových bakterií. Kdyby dělení probíhalo každou hodinu, po 48 hodinách by to byly stovky bilionů dalších bakterií.

Tento mikroskopický jev výstižně ilustruje rychlý růst zla po pádu do hříchu. Lidské pokolení, obdarované obrovským intelektem, pevným zdravím a dlouhověkostí, opustilo Boha a svoji výjimečnou zdatnost a sílu použilo na šíření zla ve všech jeho formách. Bakterie můžeme zničit slunečním světlem, chemikáliemi nebo vysokou teplotou. Stoupající růst zla a vzpoury se Bůh rozhodl zastavit celosvětovou potopou.

Tato situace tvoří pozadí biblické zprávy o první Boží smlouvě. Smlouva, kterou Bůh tehdy uzavřel s Noem, nabízela fyzické a duchovní osvobození a záchranu lidského pokolení.

Týden ve zkratce

Jaký vliv má hřích na Boží stvoření? Jaké vlastnosti měl Noe? Jaké prvky obsahovala smlouva s Noem? Jakým způsobem se zjevila Boží milost ve smlouvě, kterou Bůh uzavřel s Bohem před potopou? Co nás učí smlouva, kterou Bůh uzavřel s Noem po potopě, o jeho lásce k nám?

Cíl úkolu:

1. Popsat části smlouvy s Noem
2. Vysvětlit, jak se v zaslíbeních daných Noemovi projevila Boží milost
3. Ukázat, jak nám tato smlouva představuje Boží univerzální lásku k člověku

PRINCIP HŘÍCHU – Gn 6,5

Na konci svého stvořitelského díla Bůh řekl, že všechno bylo „velmi dobré“. (Gn 1,31) Po příchodu hříchu se to však změnilo – už nikdy nebude „velmi dobré“. Boží stvoření bylo narušeno hříchem a jeho neblahými následky. Za dnů Noeho dosáhl odboj vůči Bohu obrovských rozměrů; zlo zničilo lidské pokolení. I když nám Bible nepodává detailní informace (viz PP 90-92), vzpoura a provinění se rozšířily tak velmi, že ani laskavý, trpělivý a odpouštějící Bůh to už nemohl tolerovat.

Jak se mohlo zlo tak rychle rozšířit? Najít odpověď není těžké. Při pohledu na svoje hříchy si i dnes mnozí kladou tu samou otázku: Jak se to mohlo stát tak rychle?

1. Jak se šíří zlo a roste hřích?

Gn 3,6 _____

Gn 3,11-13 _____

Gn 4,8 _____

Gn 4,23.24 _____

Gn 6,11 _____

Situace popsaná ve verších Gn 6,5.11 se neobjevila z ničeho nic. Něco jim předcházelo. Tento strašný stav měl nějakou příčinu. Hřích a jeho důsledky byly stále horší a horší. Jedno zlo vedlo k dalšímu. Hřích se nepodobá ráně, která se automaticky zahojí. Právě naopak, jestliže ho nikdo nekontroluje, množí se a zvětšuje. Není spokojen, dokud všechno nenakazí a nezničí.

Nemusíme se ani moc snažit představit si život před potopou, abychom pochopili, jak tento princip funguje. Dnes to vidíme všude kolem nás.

Není divu, že Bůh hřích nenávidí. Není divu, že dříve či později bude hřích vyhlazen. Bůh lásky s ním nic jiného nemůže udělat.

Dobrou zprávou je, že i když Bůh chce odstranit hřích, hříšníky chce zachránit. A právě o tom je tato smlouva.

2. Potvrzují i tvoje zkušenosti rychlé šíření hříchu? Jak je možné jej zastavit?

Přehled dne: Hřích a jeho důsledky

- A. Pořádek se mění v chaos
- B. Vzpoura překračuje meze Boží trpělivosti
- C. Hřích vede k sebezničení

1. Co znamená, že Noe byl:

- „muž spravedlivý“
- „bezáhonný“ (dokonalý)
- „chodil s Bohem“

Nepochybujeme o tom, že Noe byl muž, který měl spásonosný (zachraňující) vztah s Bohem. Byl to člověk, s kterým mohl Bůh spolupracovat, který Boha poslouchal a důvěřoval mu. Proto ho Bůh mohl použít pro splnění svého záměru, a proto ho Petr v Novém zákoně nazval „kazatelem spravedlnosti“. (2 Pt 2,5)

2. Jaký byl vztah mezi Bohem a Noem? Gn 6,8

Slovo *milost* se v tomto verši vyskytuje v Písmu poprvé. Je zřejmé, že má stejný význam jako v Novém zákoně, kde vyjadřuje milosrdnou, nezaslouženou Boží přízeň vůči hříšníkům. Musíme si proto uvědomit, že ať byl jakkoliv „spravedlivý“ a „bezáhonný“, stále byl hříšník, který potřeboval nezaslouženou přízeň svého Boha. V tomto smyslu se Noe neliší od nikoho z nás, kdo upřímně touží následovat svého Pána.

3. Mohlo by být také o tobě napsáno, že jsi „spravedlivý, bezáhonný a chodící s Bohem“? Co kromě Boží milosti je k tomu ještě potřebné?

Přehled dne: Partnerství

- A. Partner pro smlouvu
- B. Vztah jako podmínka
- C. Co můžeme nabídnout?

SMLOUVA S NOEM – Gn 6,18

V tomto verši nacházíme základy biblické smlouvy, kterou Bůh uzavřel s lidstvem: Bůh a člověk spolu uzavřeli dohodu. Je to velmi jednoduché.

Smlouva však zahrnuje více prvků, jak je zřejmé na první pohled. Zprv je to prvek poslušnosti ze strany člověka. Bůh říká Noemovi, že on a jeho rodina vstoupí do korábu. Svoji část smlouvy musí splnit. Kdyby to neudělali, smlouva by přestala být platná. A když je smlouva neplatná, jsou absolutně ztraceni, protože výhody smlouvy mohou využívat jen tehdy, když je smlouva platná a respektovaná.

1. Jaké následky by nedodržení smlouvy přineslo Noemovi a jeho rodině? Gn 6,7.8

2. Proč Bůh říká, že je to jeho smlouva? V čem by byl rozdíl, kdyby ji nazval „naší smlouvou“? Gn 6,18

Jakkoliv unikátní je tato situace, vidíme tu dynamický vztah mezi Bohem a člověkem, který je vyjádřen smlouvou. Tím, že ustanovil „svoji smlouvu“ s Noem, Bůh opět projevuje svoji milost. Ukazuje, že je ochotný být iniciativní a zachránit lidské bytosti od následků jejich hříchů. Na tuto smlouvu nesmíme nahlížet jako na spojení dvou rovnocenných „partnerů“, kde každý z nich je závislý na tom druhém. Mohli bychom říci, že i Bůh touto smlouvou „získává“. Je to však něco úplně jiného, než co získávají lidé. Jeho „zisk“ spočívá v tom, že těm, kteří ho milují, dá věčný život – což je jeho velké přání, pro které byl ochoten mnoho obětovat. (Iz 53,11) Nechce nám to však říci, že Bůh získává stejným způsobem jako my i ty samé výhody, které ze smlouvy vyplývají pro nás.

3. Na čem má být založen vztah k Bohu, aby smlouva měla význam?

Přehled dne: Boží smlouva s Noem

- A. Dohoda mezi Bohem a Noem
- B. Zodpovědnost člověka za jeho část smlouvy
- C. Prospěch z partnerství s Bohem

Středa 15. ledna

DUHA – ZNAMENÍ SMLOUVY – Gn 9,12,13

Jen málo přírodních úkazů je hezčích než duha. Kdo by si nepamatoval údivem a překvapením doširoka otevřené dětské oči při pohledu na krásné barvy duhy na obloze! Jakoby to byla nějaká tajná brána do nebe. I nám dospělým se nejednou zatají dech při pohledu na neobyčejně krásnou souhru barev na obloze. Není divu, že i dnes se duha nejednou používá jako symbol různých věcí, a to od politických organizací, kultů, rockových skupin až po cestovní kanceláře. Z fyzikálního hlediska vzniká duha odrazem a lomem slunečních paprsků v dešti. Tento nádherný oblouk jemných barev se dodnes dotýká citlivých strun našeho srdce a naší mysli. A to jistě Bůh chtěl.

1. Jaký symbol duha představuje? Gn 9,12-17

Bůh dal duhu jako znamení „své smlouvy“. Je zajímavé, že i v tomto případě používá slovo „smlouva“, neboť je použito v jiném smyslu než na ostatních místech. Na rozdíl od smlouvy s Abrahamem nebo smlouvy z hory Sínaj nejsou v tomto případě uvedeny žádné konkrétní závazky vyplývající pro ty, kterým má tato smlouva přinést užitek. Boží slova jsou adresována všem lidem, „veškerému živému tvorstvu“. (v. 15) Je to smlouva „pro pokolení všech věků“. (v. 12) Boží slova jsou univerzální a týkají se všech bez ohledu na to, zda se někdo rozhodne Boha poslouchat nebo ne. V tomto smyslu se výraz „smlouva“ nepoužívá na žádném jiném místě Bible. V ostatních případech se dotýká vztahu mezi Bohem a člověkem.

2. Jaké poučení i závazky vyplývají pro nás ze smlouvy, jejímž znamením je duha?

Přehled dne: Naplnění Božího zaslíbení

- A. Duha – viditelné znamení Božího zaslíbení
- B. Dosah Božích zaslíbení tehdy a nyní
- C. Vliv Božích zaslíbení na náš život

ZACHOVÁN BYL POUZE NOE – Gn 7,23

V tomto verši nacházíme první zmínku o „ostatku“ v Písmu. Výraz „zachován“ pochází z dalšího slova, jehož kořen je v Starém zákoně použit na místech, kde se v nějakém smyslu mluví o *ostatku*.

„Poslal mne, pravím, Bůh před vámi, pro zachování vás *ostatků* na zemi, a pro zachování životů vašich vysvobozením velikým.“ (Gn 45,7 PBK)

„Kdo zůstane na Sijónu a kdo *zbude* v Jeruzalémě, bude zván svatým, každý zapsaný k životu v Jeruzalémě.“ (Iz 4,3)

„V onen den ještě podruhé vztáhne Panovník ruku, aby získal *pozůstatek* svého lidu...“ (Iz 11,11)

Ve všech těchto případech slova vyznačená kurzívou souvisí s výrazem „zůstat“ či „zachovat“ z Gn 7,23.

1. Jak rozumíš slovu ostatek na základě výše uvedených veršů?

2. Jak souvisí smlouva s myšlenkou ostatku?

Při potopě se Stvořitel světa stal i Soudcem světa. S blížícím se celosvětovým soudem vznikla otázka, zda bude zničen všechnen život na zemi, včetně všech lidí. Jestliže ne, kdo zůstane a přežije?

V tomto případě to byl Noe se svojí rodinou. Noeho záchrana úzce souvisela se smlouvou, kterou s ním Bůh uzavřel. Jejím původcem a vykonavatelem byl laskavý a milostivý Bůh. Jakkoliv důležitá byla jeho spolupráce s Bohem, přežili jen díky tomu, co pro ně Bůh učinil. Bez ohledu na smluvní závazky a na to, jak věrně a usilovně je Noe splnil, jeho jedinou nadějí byla Boží milost.

3. I v posledních dnech bude mít Bůh svůj ostatek. Jak ovlivňují naše každodenní rozhodnutí to, kam budeme nakonec patřit?

Přehled dne: Noe – Boží muž

- A. Pojem ostatku
- B. Otázka soudu
- C. Víra v Boží milosrdenství

DOPORUČENÉ STUDIUM

„Duha, přírodní fyzikální jev, byla vhodným symbolem Božího zaslíbení – už nikdy nezničit zemi potopou. Vzhledem k tomu, že klimatické podmínky země byly po potopě úplně odlišné, déšť ve většině částí světa nahradil předešlou blahodárnou rosou, zavlažující zemi. Bylo však potřebné něco, co vždy, když začne pršet, zažene strach člověka. Duchovním pohledem vidíme v tomto přírodním úkazu Boží zjevení sebe. (Ř 1,20) Duha je pro věřícího důkazem toho, že déšť přinese požehnání, ne celosvětovou zkázu.“ (1BC 265)

V knize Patriarchové a proroci si přečti kapitoly „Potopa“ (str. 90-104) a „Po potopě“ (str. 105-110).

Diskusní otázky

1. Jaký byl podle tebe hlavní důvod pro uvedení potopy?
2. Noe varoval lidi před zničením. Cílem jeho výstrah bylo pomoci lidem uvědomit si potřebu záchran. Proč je pravda o záchraně většinou tak nepopulární?
3. Proč lidé více milují tmu než světlo? J 3,19; 12,42.43

Shrnutí

V tomto úkolu jsme si všimli, že smlouvy, které Bůh uzavřel s Noem, jsou prvními jasně vyjádřenými smlouvami v Bibli. Zjevují jeho laskavý zájem o lidskou rodinu a jeho touhu vstoupit do spásného vztahu s nimi. Bůh opětovně potvrdil svoji smlouvu s Noem. Závazek, který z ní pro Noeho vyplýval, ho chránil před všeobecným odpadnutím. Tato smlouva představovala pro něho a pro celou jeho rodinu záchranu před pustošícím soudem potopy.

„Toto znamená (duha) na oblacích je symbolem Boží milosti a dobroty k člověku. Slouží k tomu, aby se utvrdila víra všech a upevnila jejich důvěra v Boha. I přesto, že Bůh dopustil, aby byla země zničena potopou, ještě stále ji zahrnuje svým milosrdenstvím.“ (E. G. Whiteová, The Story of Redemption, str. 71)

VĚČNÁ SMLOUVA

Základní verš

„Smlouvu mezi sebou a tebou i tvým potomstvem ve všech pokoleních činím totiž smlouvou věčnou, že budu Bohem tobě i tvému potomstvu.“ (Gn 17,7)

Pamatujete si na chvíle v dětství, kdy jste měli zápal plic, zvraceli jste nebo jste měli dokonce ještě něco horšího? Za dlouhých horečnatých nocí jste v slabém světle noční lampy viděli v polospánku maminku nebo tatínka sedět v křesle vedle postele, připravené kdykoliv vám pomoci. Rodiče byli vždy při vás, přemýšleli o příčině vaší nemoci a hledali lék, který by vám opět vrátil zdraví.

Právě tak, obrazně řečeno, Bůh seděl vedle hříchem nakaženého světa, když během staletí po potopě začala houstnout morální tma. Toužil po tom, aby umírajícímu lidskému pokolení mohl vrátit duchovní zdraví. Proto povolal Abrahama. Prostřednictvím svého věrného služebníka chtěl založit národ, kterému by mohl svěřit poznání sebe a kterého by obdaroval spasením. A co je nejdůležitější, prostřednictvím tohoto vyvoleného národa by poslal Vykupitele světa, Ježíše Nazaretského. Smlouva, kterou Bůh uzavřel s Abrahamem a jeho potomstvem, mnohem detailněji zdůrazňovala Boží plán záchranu lidstva od následků hříchu. Pán Bůh neměl v úmyslu nechat svůj svět napospas jeho osudu, nechtěl ho opustit v této pro něho tak zoufalé situaci. Tento týden se podíváme na smluvní zaslíbení, která nakonec vyvrcholí příchodem Ježíše Krista jako oběti za hřích celého světa.

Týden ve zkratce

Jaké je Boží jméno? Co vyjadřuje? Jaký význam měla jména, kterými se Bůh představil Abrahamovi? Proč Bůh změnil jeho jméno z Abrama na Abrahama? Proč jsou jména tak důležitá? Jaké podmínky anebo závazky se pojily se smlouvou?

Cíl úkolu:

1. Definovat význam Božích jmen
2. Poznat důležitost těchto jmen
3. Označit závazky vyplývající ze smlouvy

JAHVE A SMLOUVA S ABRAHAMEM – Gn 15,7

Jména se někdy podobají obchodním značkám. Často se stává, že když slyšíme nějaké jméno, automaticky ho spojíme s určitými vlastnostmi. Jaké povahové rysy vám přijdou na mysl například při těchto jménech: Albert Einstein, Martin Luther King, Gándhí anebo Dorkas? Každé z nich se pojí s určitými vlastnostmi a ideály.

„Hebrejové si vždy mysleli, že jméno vyjadřuje buď individuální vlastnosti dotyčného člověka nebo myšlenky a emoce toho, kdo toto jméno dával, nebo okolnosti, za jakých bylo toto jméno dáno.“ (1BC 523)

Když Bůh poprvé vstoupil do smluvního vztahu s Abrahamem, představil se patriarchovi pod jménem JHVH (vyslovujeme Jahve – Hospodin, Pán). Doslova bychom tedy Gn 15,7 četli takto: „Já jsem JHVH, který tě vyvedl...“

Jméno JHVH je zahaleno tajemstvím, i když se ve Starém zákoně vyskytuje 6828krát. Zdá se, že je určitou formou slovesa *hayah*, což znamená „být“. V tomto případě by mohlo znamenat „Věčný“, „Existující“, „Samoexistující“, „Absolutně nezávislý“ nebo „Ten, který žije věčně“. Atributy, které jsou vyjádřeny tímto jménem, zdůrazňují, že je Bůh věrný a ve své existenci zcela nezávislý. V protikladu k pohanským bohům, kteří kromě představ svých uctíváčů ve skutečnosti neexistují, je to živý Bůh a zdroj veškerého života.

1. Proč se Bůh představil Mojžíšovi „JSEM, KTERÝ JSEM“? Ex 3,14

V Ex 3,14 nám Bůh vysvětluje význam jména Jahve: „JSEM, KTERÝ JSEM“. Tím chce vyjádřit realitu svojí nepodmíněné existence a poukázat na trvalou existenci svojí vlády – od minulosti přes přítomnost až po budoucnost.

Jahve je také Boží osobní jméno. Označení Jahve jako toho, který vyvedl Abrahama z Uru, odkazuje na záznam Boží smlouvy s ním v Gn 12,1-3. Bůh chce, aby Abraham poznal jeho jméno, protože toto jméno odkrývá prvky jeho totožnosti, podstaty a charakteru.

2. Jaké představy ve vás vyvolává jméno Hospodin (JHVH)? Co ti připomíná toto jméno – lásku, dobrotu a starostlivost, nebo strach, přísnost a trest?

Přehled dne: Boží jméno

- A. Význam jmen ve společnosti
- B. Osobní seznámení se s Bohem
- C. Souvislost mezi jménem a Božími vlastnostmi

EL ŠADDAJ – Gn 17,1

Jahve se několikrát zjevil Abrahamovi už předtím (Gn 12,1,7; 13,14; 15,1,7) Ve výše uvedeném verši čteme, že se opět zjevuje Abrahamovi a představuje se mu jako „Bůh všemohoucí“. S tímto jménem se setkáváme jen v 1. knize Mojžíšově a v knize Job. Jméno „Bůh všemohoucí“ se skládá ze dvou slov. První „El“ je Boží jméno používané hlavně mezi Semity. I když přesný význam slova „Šaddaj“ není celkem jasný, překlad „všemohoucí“ se zdá být nejpřesnější. Zdá se, že klíčovou myšlenkou používání těchto jmen je kontrast mezi mocí a silou Boha a slabostí a křehkostí lidstva.

1. Proč Pán Bůh připomíná Abrahamovi svoji sílu a moc? Gn 17,1-6

Doslovný překlad Gn 17,1-6 by byl asi takovýto: „Jahve se zjevil Abramovi a řekl: Já jsem „El Šaddaj“; chod' přede mnou a buď dokonalý; a uzavřu svoji smlouvu mezi mnou a tebou a rozmnožím tě nesmírně... A budeš otcem mnohých národů... a učiním tě nesmírně plodným.“ S tím samým jménem se setkáváme i v Gn 28,3, kde Izák žehná Jákobovi a prosí, aby ho El Šaddaj učinil plodným a rozmnožil ho. Podobné zaslíbení od El Šaddaje nacházíme i v Gn 35,11 a 49,25. Jsou to statě, které mluví o Boží štědrosti a velkorysosti: El je Bůh silný a mocný; Šaddaj je Bůh nevyčerpatelného bohatství, o které se chce podělit s těmi, kteří ho ve víře a poslušnosti hledají.

2. Jaký význam má pro tebe vědomí, že se tvůj Otec nazývá také El Šaddaj – Bůh všemohoucí?

Přehled dne: Jméno skrývá moc

- A. Dohoda mezi Bohem a člověkem
- B. Za vznikem národa je moc Božího slova
- C. Jméno, které vyjadřuje víru

Z ABRAMA SE STÁVÁ ABRAHAM – Gn 17,4.5

Nejen Boží jména mají svůj teologický a duchovní význam. Jméno člověka na starověkém Blízkém východě nesloužilo jen k bezvýznamnému způsobu identifikace, jako je tomu často dnes u nás. Jestli dáme děvčátku jméno Marie nebo Zuzana, na tom až tak nezáleží. Avšak u starověkých Semitů měla jména lidí silný duchovní smysl. Všechna semitská jména měla svůj význam. Obvykle se skládala z nějakého slovního obratu nebo krátkého výroku, který obsahoval určité přání nebo vyjadřoval vděčnost rodičů. Například Daniel znamená „Bůh je soudce“, Jóel znamená „Jahve je Bůh“, Nátan znamená „Dar od Boha“.

Právě proto, že se jménům přisuzoval tak velký význam, se jména často měnila, aby tak vyjádřila radikální změnu v životě nebo v poměrech dotyčného člověka.

1. Vyhledej si následující verše. Proč došlo v těchto situacích ke změně jmen?

Gn 32,28 _____

Da 1,7 _____

V jistém smyslu i moderní člověk pochopí, proč je tak důležité, jak někoho nazýváme. Může to mít slabý, ale i silný účinek. Jestliže někoho takřka všichni stále nazývají „hlupák“ nebo „darebák“, dříve či později to ovlivní způsob, jakým tento člověk bude nahlížet na sebe samotného. Jestliže někomu dáme určité jméno a potom mu ho změníme, je možné, že to ovlivní nejen jeho pohled na sebe samého, ale i jeho činy.

V souvislosti s tím není těžké také pochopit, proč chtěl Bůh změnit Abramovo jméno na Abrahama. Abram znamená „vznesený otec“. Bůh mu změnil jméno na Abraham, což znamená „otec množství“. Když si všimneme Bohem mu daného smluvního zaslíbení: „Převelece tě rozplodím a učiním z tebe pronárody, i králové z tebe vzejdou.“ (Gn 17,6), lépe pochopíme smysl této změny. Snad mu Bůh chtěl tímto způsobem pomoci věřit zaslíbení a smlouvě, kterou s ním uzavřel. (Pamatujme na to, že toto zaslíbení dostal 99letý muž, jehož manželka byla neplodná). Zkrátka, Bůh to učinil proto, aby posilnil Abrahamovu víru v zaslíbení, které dostal.

2. Jaké jméno by sis přál pro sebe? Jaká jména bys dal svým dětem?

Přehled dne:

- A. Boží plán – jméno a růst ve víře
- B. Důležitost důvěry

ETAPA SMLOUVY – Gn 12,1.2

V těchto dvou verších nacházíme první ze tří etap Božího zaslíbení Abrahamovi. Bůh oslovuje Abrahama, dává mu příkaz a nakonec zaslíbení.

To, že k němu Bůh promluvil, nám chce říci, že si ho Bůh z milosti vyvolil, aby se stal první významnou postavou jeho zvláštní smlouvy. Příkaz obsahuje zkoušku úplné důvěry v Boha. (Žd 11,8)

Zaslíbení (Gn 12,1-3.7), i když se týká konkrétně Abrahamových potomků, nakonec zahrnuje celé lidské pokolení. (Gn 12,3)

1. K čemu Bůh Abrahama vyzývá v druhé etapě smlouvy a co mu zaslíbuje? Gn 15,7-18

Při tomto slavnostním rituálu se Bůh zjevil Abrahamovi a prošel skrze pečlivě upravené části těl zvířat. Každé ze tří zvířat (kráva, koza a beran) Abraham zabil a jeho tělo rozpoltil. Vždy dvě polovice uložil v určité vzdálenosti naproti sobě. Těla ptáků (hrdličku a holuba) však nerozdělil. Jednoho pravděpodobně položil na jednu stranu, druhého naproti na druhou stranu. Ti, kdo vstupovali do smlouvy, měli projít skrze rozdělené části; symbolicky tak slibovali stálou poslušnost podmínkám, na kterých se takovým slavnostním způsobem dohodli. Životy zvířat byly zárukou životů účastníků smlouvy. Takováto praxe přetrvávala celá staletí. Setkáváme se s ní i ve dnech proroka Jeremjáše.

2. Co obsahovala třetí, poslední část Boží smlouvy s Abrahamem? Gn 17,1-10

Význam jména Abraham podtrhuje Boží touhu a záměr zachránit všechny lidi. Výraz „mnohé národy“ zahrnuje židy i pohany. Nová smlouva jasně říká, že pravými potomky Abrahama jsou ti, kdo mají víru Abrahamovu a kdo se spoléhají na zásluhy zaslíbeného Mesiáše. (viz Ga 3,7.29) Vidíme, že už tehdy chtěl Bůh spasit mnohé, ať žili kdekoliv. Bezpochyby tomu není jinak ani dnes.

Přehled dne: Etapy smlouvy

- A. Oslovení
- B. Příkaz důvěřovat
- C. Zaslíbení vykoupení

SMLUVNÍ ZÁVAZKY - Gn 18,19

Zjistili jsme, že smlouva je vždy smlouvou milosti, kterou Bůh pro nás činí to, co bychom my sami pro sebe nikdy nemohli učinit. Smlouva s Abrahamem není žádná výjimka.

Bůh si ve své milosti vyvolil Abrahama za svůj nástroj, prostřednictvím kterého oznámí světu plán spasení. Naplnění smluvních zaslíbení bylo však podmíněno Abrahamovou ochotou spravedlivě žít a poslouchat ho vírou. Kdyby Abraham neposlechl, Bůh by ho nemohl použít.

Gn 18,19 ukazuje, v jakém vztahu jsou milost a zákon. Nejdříve je milost („znám ho“), potom je Abraham představen jako ten, kdo bude i se svojí rodinou Boha poslouchat. Z toho vyplývá, že víra a skutky spolu velmi úzce souvisí. (Jk 2,17)

1. Jak Pán Bůh mluví o Abrahamově poslušnosti? Gn 18,19

Z požehnání vyplývajících ze smlouvy se mohou oprávněné osoby radovat jen tehdy, jestliže splní určité podmínky. I když tyto podmínky nebylo potřebné určovat smlouvou, měly být odpovědí lásky, víry a poslušnosti. Měly odrážet vztah mezi člověkem a Bohem. Poslušnost byla prostředníkem, díky kterému mohl Bůh svoje zaslíbení naplnit.

Porušení smlouvy neposlušností je vzhledem k vytvořenému vztahu nevěrou. Nejsou totiž porušeny podmínky dohody, ale dohodnuté podmínky se neplní.

2. Jaký úkol má poslušnost ve tvých vztazích a smlouvách či dohodách, které uzavíráš?

Přehled dne: Smluvní závazky

- A. Povinnosti vyplývající ze souhlasu
- B. Souhra svobodné vůle a poslušnosti
- C. Vztah mezi milostí a zákonem

DOPORUČENÉ STUDIUM

Duha zůstane znamením Božho zaslíbení až do konce světa, znamením obřízky nikoli. Podle apoštola Pavla dostal Abraham obřízku jako znak spravedlnosti, kterou přijal vírou v Boha. (Ř 4,11) Jak však staletí plynula, obřízkou se začalo vyjadřovat spasení poslušností zákona. V novozákonní době obřízka ztratila svůj význam. Nahradila ji víra v Ježíše Krista, která vede k poslušnosti a ke změně života. (Ga 5,6; 6,15 a 1 K 7,18.19) Skutečně „obřezaní“ jsou ti, kdo ze srdce uctívají Boha. (Fp 3,3; Ř 2,28.29)

Na doplnění si můžeš v knize Patriarchové a proroci přečíst kapitulu „Vyvolení Abrahama“ (str. 125-131) a v knize Skutky apoštolů kapitulu „Žid a pohan“ (str. 188-200).

Diskusní otázky

- 1. Jaký je vztah mezi vírou a skutky? Je možné, aby existovalo jedno bez druhého? Jestliže ne, proč?**
- 2. Co to znamená mít Abrahamovu víru?**
- 3. Co bylo podstatné v Abrahamově příběhu?**
- 4. Používá Pán Bůh i dnes podobné výzvy, jaké adresoval Abrahamovi?**

Shrnutí

„Tak jako Abraham jsou mnozí zkoušeni i dnes. Neslyší hlasu Božho zaznívajícího přímo z nebes, Bůh promlouvá k nim zaznamenanými poučkami svého slova a řízením své prozřetelnosti. Mohou být vyzváni, aby se zřekli svého místa, které slibuje bohatství a slávu, aby se vzdali výhodných a výnosných styků, aby odešli od svých příbuzných a nastoupili cestu, která se zdá cestou sebezapření, těžkostí a obětí. Bůh má pro ně poslání; avšak život v pohodlí a vliv příbuzných a přátel by brzdil rozvoj právě těch vlastností, jež jsou potřebné pro splnění poslání. Bůh je proto odvolává z prostředí, na které působí lidské vlivy a lidská pomoc, a vede je k tomu, aby cítili potřebu jeho pomoci a záviseli toliko na něm, aby se jim mohl zjevit. Kdo je ochoten zřici se na pokyn Prozřetelnosti svých vlastních plánů, jež úspěšně plní, a vzdát se rodinných svazků? Kdo přijme nové povinnosti a vstoupí na neprobádané pole, konaje dílo Boží ochotně a neohroženě a počítaje pro věc Kristovu své ztráty za vítězství? Kdo tak učiní, má víru Abrahamovu a bude s ním účasten „převelmi veliké věčné slávy břímě“ (2 K 4,17), s nímž „nejsou rovna utrpení nynější“ (Ř 8,18).“ (PP 126,127)

DĚTI ZASLÍBENÍ

Základní verš

**„A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku.“
(Mt 28,20)**

Otcův slib. „Otec trávil se svojí desetiletou dcerou prázdniny u moře. Jednoho dne se rozhodli, že si zaplavou. I když byli oba dva dobří plavci, v určité vzdálenosti od břehu se od sebe vzdálili. Otec si uvědomil, že je proud odnesl na moře a zakřičel na dceru: „Marie, jdu na břeh pro pomoc. Jestliže se unavíš, otoč se na záda. Takto vydržíš plavat celý den. Já se pro tebe vrátím.“

Po nějaké době už plavčíci a lidé na lodkách brázdili po moři a hledali malé děvčátko. Stovky lidí na břehu, kteří se o tom dozvěděli, úzkostlivě čekali, jak to skončí. Našli je po čtyřech hodinách, daleko od břehu. Spokojeně plavalo na zádech a vůbec se nebálo. Jásot a slzy radosti přivítaly záchránce, když se na břeh vrátili se vzácným nákladem. Děvčátko všechno prožívalo poklidně. Zdálo se, že nechápe, co se kolem ní děje. Řeklo: „Otec mi řekl, že na zádech vydržím plavat a že pro mě přijde. A tak jsem pomalu plavala a vznášela se, protože jsem věděla, že přijde.“ (H. M. S. Richards)

Moc slibu je úžasná! V tomto týdnu se zaměříme na zaslíbení, která dal Bůh Abrahamovi a která sahají až do konce času.

Týden ve zkratce

Proč Bůh řekl Abrahamovi, že bude jeho štítem? Jakým způsobem byly prostřednictvím Abrahama „požehnány všechny čeledi země“? Které z těchto zaslíbení má největší význam?

Cíl úkolu:

1. Zdůraznit Boží ochranu nad Abrahamem
2. Vysvětlit, které národy vznikly z Abrahamova potomstva
3. Připomenout si, že rodokmen Spasitele světa sahá až k Abrahamovi

TVŮJ ŠTÍT - Gn 15,1

1. Proč Pán Bůh nejdříve říká Abrahamovi „neboj se“? Z čeho mohl mít Abraham strach? Gn 15,1-3

Zvlášť zajímavá jsou v tomto verši Boží slova: „...já jsem tvůj štít“. Použité osobní zájmeno ukazuje na osobní charakter tohoto vztahu. Bůh s ním naváže vztah jako člověk s člověkem. Podobně to chce učinit v případech každého z nás.

Zde se Bůh poprvé v Bibli představuje jako „štít“. Je to jediné místo, kde se Bůh takto sám nazývá. Na jiných místech Bible používají tento termín pisatelé, když mluví o Bohu. (Dt 33,29; Ž 144,2)

2. Jakým způsobem je Bůh naším štítem? Znamená to, že se nám nestane žádná nehoda nebo křivda? 1 K 10,13

„...Kristus se o nás nezajímá jen příležitostně. Jeho zájem o nás je větší než zájem matky o její dítě... Náš Spasitel nás vykoupil tím, že snášel utrpení, žal, hanu, potupu, týrání, výsměch, odmítnutí a smrt. Bdí nad tebou, chvějícím se dítětem Božím. Pod jeho ochranou se budeš cítit v bezpečí... Slabost naší lidské přirozenosti nám nebrání přijít k nebeskému Otci, protože Kristus zemřel, aby se stal naším prostředníkem.“ (SD 77)

3. Roman byl věrným následovníkem Ježíše Krista, a přece náhle zemřel při dopravní nehodě. Jak funguje Boží štít? Před čím nás chrání?

Přehled dne: Pod Boží ochranou

- A. Bůh se osobně zajímá o každého člověka
- B. Jistotu získáváme v oběti našeho Spasitele
- C. Zaslíbení o ochraně je nadčasové

ZASLÍBENÍ MESIÁŠE I. – Gn 28,14

1. Proč právě Abraham dostal toto zaslíbení? Gn 12,1.4

Nejednou řekl Bůh Abrahamovi, že v jeho potomstvu budou požehnány všechny národy země. (Gn 12,3; 18,18; 22,18) Toto nádherné smluvní zaslíbení se několikrát opakuje, a to proto, že ze všech zaslíbení je nejdůležitější, nejtrvalejší a dává smysl všem ostatním zaslíbením. V jistém smyslu je to zaslíbení o vzestupu židovského národa, prostřednictvím kterého Bůh chtěl, aby se „všechny čeledi země“ dozvěděly o pravém Bohu a jeho plánu spasení. V plné míře se však toto zaslíbení naplnilo jen v Ježíši Kristu, který pocházel ze semene Abrahama a který na kříži zaplatil za hříchy všech čeledí země.

2. Jak můžeme přijmout požehnání slíbené Abrahamovým potomkům? Ga 3,29

Zaslíbení o Spasiteli světa je nepochybně nejdůležitější ze všech Božích zaslíbení. Samotný Vykupitel se stává prostředníkem, jehož pomocí jsou splněny závazky smluvní dohody a realizována její další zaslíbení. Všichni, Židé i pohané, kteří s ním navážou smluvní vztah, jsou počítáni za členy Abrahamovy rodiny a dědici zaslíbení věčného života v bezhříšném světě, kde zlo, bolest a trápení už nikdy více nepovstanou. (Ga 3,8.9.27-29) Znáš lepší zaslíbení?

3. Jak v nás vzniká touha stát se adresáty Božích zaslíbení? Proč někteří tuto touhu nemají anebo ji neprojevují?

Přehled dne: Požehnání národů

- A. Zaslíbení o vzniku židovského národa
- B. Zaslíbení o smlouvě pro všechny národy
- C. Důsledky této smlouvy

ZASLÍBENÍ MESIÁŠE II. – 1 K 2,9

1. Co je to nádherné, co Bůh připravil pro člověka? 1 K 1,30

O stavu člověka Augustin řekl: „Tento náš život – jestli je to vůbec vhodný název pro tolik utrpení – svědčí o tom, že pokolení smrtelných lidí je od samého začátku odsouzeno. Myslím především na bezednou propast neznalosti, která je pramenem všech omylů a která svojí temnotou pohlcuje Adamovy syny do té míry, že z ní nikdo bez těžké námahy, slz a obav nemůže uniknout. A tak si člověk oblíbil všechno to, co je takové zbytečné a zlé a co přináší tolik žalu, trápení, zármutku a strachu: Nesmyslnou radost z neshod, sporů a válek; podvody, krádeže a loupeže; bezcharakternost a pýchu, nenávist a ctižádost, vraždy a zabíjení, krutost a divokost, zločinnost a žádostivost; všechny hanebné a nečisté vášně – smilství a cizoložství, krvesmilství a zvrácenosti a nespočítatelné množství dalších nečistot, které jsou příliš odporné, než abychom se o nich zmínili; svatokrádež a kacířství, rouhání a křivé přísahy; hříchy vůči našim sousedům – pomlouvání a podvádění, lež a falešné svědectví, neúcta k lidem a majetku; nespravedlnost na soudech a množství dalších neštěstí a nemocí, které naplnily svět, a přece je člověk přehlíží.“ (Augustin z Hippo)

I když byl tento citát napsán před více než 1500 lety, mohli bychom ho použít na současná nejmodernější města. Pokud jde o lidstvo, změnilo se toho jen velmi málo, a proto se člověk pokouší uniknout z reality. Ale kam? S výjimkou smrti nemá kam (i když ona je jedním z nejhorších důsledků zla). Bez ohledu na to, jaká je naše víra, přesvědčení a morální povědomí, dříve či později se každý z nás setká s tím, o čem mluvil Augustin, a bude mnohým z toho do jisté míry ovlivněn. Je strašné, jak hluboko lidstvo padlo.

Ať je však naše současná situace jakákoliv, budoucnost je jasná – a to díky tomu, co Bůh pro nás prostřednictvím života, smrti, vzkříšení a velekněžské služby Ježíše Krista učinil. Je to definitivní naplnění smluvního zaslíbení daného Abrahamovi, že v jeho potomstvu budou požehnány všechny čeledi země.

2. Co nám Bůh zaslíbil v Kristu? Zj 22,1-5

Přehled dne: Nepředvídatelný plán

- A. Evangelium o záchraně člověka
- B. Věčná budoucnost věrných

VELKÝ A MOCNÝ NÁROD – Gn 18,18

Bůh neslíbil Abrahamovi jen to, že v něm budou požehnány všechny čeledi země. Hospodin mu též řekl, že se stane „velkým a zdatným národem“. Toto zaslíbení dostal muž, jehož manželka byla ve věku, kdy už nemohla mít děti. I když Abraham neměl žádné potomstvo, dokonce ani syna, Bůh mu slíbil oboje.

Toto zaslíbení se v plné míře nenaplnilo, dokud Abraham žil. Dokonce ani za života Izáka a Jákoba. Bůh ho zopakoval Jákovovi a řekl mu, že se to naplní v Egyptě, ale Jákob se toho ve skutečnosti nedožil. Nakonec se však zaslíbení přece jen naplnilo.

1. Proč chtěl Bůh učinit z Abrahamova potomstva zvláštní národ? Dt 4,6-8

2. Jaký plán měl tento národ naplnit? Iz 60,1-3

Z Písma je zřejmý Boží záměr. Prostřednictvím svědectví Izraele, který by byl díky Božímu požehnání šťastným, zdravým a svatým lidem, Bůh chtěl přivést národy světa k sobě. Tento národ měl být příkladem toho, jaké požehnání přináší poslušnost Bohu. Národy země by začaly uctívat pravého Boha. Tak by se pozornost lidstva zaměřila na Izrael, na jejich Boha a na Mesiáše, Spasitele světa, který se objeví v jeho středu.

„Izraelci měli obsadit celé území, které jim určil Bůh. Národy, které nechtěly uctívat pravého Boha ani mu sloužit, se měly z Kanaánu vystěhovat. Bůh však chtěl, aby Izraelci projevovali jeho povahu a přiváděli k němu i ostatní. Celému světu měli oznámit pozvání evangelia. Předobraznou obětní službou měli vyvýšit Krista před všemi národy a každý, kdo by ho přijal, měl žít.“ (KP 290)

3. Jaké paralely existují mezi tím, co chtěl Bůh vykonat prostřednictvím Izraele a co chce vykonat prostřednictvím své církve v současnosti? 1 Pt 2,9

Přehled dne: Kroky k dosažení cíle

- A. Abraham
- B. Izrael
- C. Křesťanství

„TVOJE JMÉNO ZVELEBÍM...“– Gn 12,2

1. Proč se Bůh rozhodl z Abrahama učinit veliký národ? a požehnat mu? Gn 12,2
2. Jaký je rozdíl mezi tím, co si řekli obyvatelé Babylóna a co řekl Bůh o Abrahamovi? Gn 11,4; 12,2

I když se plán spasení zakládá na tom, co Kristus učinil pro nás, my, kteří přijímáme Boží milost, jsme jeho součástí. Musíme se rozhodnout; důležitý úkol sehrává naše svobodné rozhodnutí. Drama věků, zápas mezi Kristem a satanem, ještě stále probíhá v nás i prostřednictvím nás. Lidé i andělé sledují, jak se tento zápas pro nás skončí. Kdo jsme, co říkáme a co děláme – i když se nám zdá, že se to dotýká jen našeho bezprostředního okruhu působnosti – má následky, které v určitém smyslu pronikají do vesmíru. Svými slovy, skutky, dokonce i postoji můžeme vzdát slávu Bohu, který pro nás vykonal tak mnoho, anebo mu můžeme dělat ostudu a zneuctívat jeho jméno. Když Bůh řekl Abrahamovi, že zvelebí jeho jméno, určitě to nemyslel tak, jako když svět mluví o někom slavném. To, co v Božích očích činí „velké“ jméno, je charakter, víra, poslušnost, pokora a láska k jiným. I když ve světě obyčejně tyto vlastnosti nejsou potřebné k tomu, aby byl někdo slavný, svět by je měl uznávat.

3. Jak se dnes něčí jméno stává známé a velké? Jak ovlivňuje postoj světa náš pohled na „velikost“ člověka?

Přehled dne: Zaslíbení Mesiáše

- A. Rozmach Abrahamova potomstva
- B. Naplnění zaslíbení o spasení
- C. „Staň se požehnáním...“

DOPORUČENÉ STUDIUM

Bůh slíbil Abrahamovi nový domov. Gn 12,1

„Nebyla to lehká zkouška, která byla Abrahamovi uložena, a nebyla to malá oběť, jež byla na něm žádána. Byla to silná pouta, jež ho pojila s jeho zemí, s příbuznými a s domovem. Abraham však nezaváhal v uposlechnutí výzvy. Nekladl otázky o zemi zaslíbené, zda je tam úrodná půda a zdravé podnebí, zda nová země je krásná na pohled a zda uživí člověka. Bůh promluvil a jeho služebník musel uposlechnout. Nejšťastnějším místem na zemi mu bylo místo, které mu určil Bůh.“ (PP 126)

Když Abraham vešel do Kanaánu, zjevil se mu Bůh a jasně mu řekl, že zemi, ve které pobývá, dostanou jeho potomci. (Gn 12,7) Bůh mu toto zaslíbení zopakoval několikrát. (Gn 13,14.15; 15,18; 17,8; 35,12) Asi po čtyřech stech letech se toto zaslíbení naplnilo. Bůh oznámil Mojžíšovi, že vyvede Izraelce z Egypta a povede je do země oplývající mlékem a medem. Bůh zopakoval toto zaslíbení i Jozuovi. (Joz 1,3) V Davidových dnech, i když ne v plné míře, se toto zaslíbení naplnilo. (2 S 8,1-14)

Nyní si přečti Žd 11,9.10.13-16. Tyto verše nám ukazují, že Abraham, spolu s dalšími věrnými patriarchy, považoval Kanaán za symbol, předzvěst konečného domova Božího vykoupeného lidu. Jako potomci Abrahama ve víře si též musíme uvědomit, že „zde nemáme trvalý domov, nýbrž vyhlížíme město, které přijde“. (Žd 13,14) Jistota budoucího života s Kristem nám pomáhá pevně stát v tomto současném světě změn a zániku.

V knize Patriarchové a proroci si přečti kapitoly „Abraham v Kanaánu“ (str. 132-144) a „Zkouška víry“ (str. 145-155)

Diskusní otázky

1. Jaký vliv má Boží zaslíbení na víru člověka? 2 K 4,17.18; Mt 5,5
2. Jsou následující verše proctívím nebo také zaslíbením? Zj 21,9.10; 22.17
3. „Pravá velikost je výsledkem poslušnosti Božích přikázání a spolupráce na Božím záměru.“ (1BC 293) Co v této souvislosti znamená poslušnost a co spolupráce?

Shrnutí

Zaslíbení. Jak velký význam mají pro věřícího člověka! Naplní se? Víra odpovídá ANO. Boží smlouvy jsou věčné. I když Noe, Abraham a Mojžíš zemřeli, Boží zaslíbení se stále naplňují. Jestliže se rozhodneme otevřít mu svoje srdce, jeho zaslíbení o spasení platí i pro nás.

ABRAHAMOVO POTOMSTVO

Základní verš

„Vy však jste »rod vyvolený, královské kněžstvo, národ svatý, lid náležející Bohu«, abyste hlásali mocné skutky toho, kdo vás povolal ze tmy do svého podivuhodného světla.“ (1 Pt 2,9)

„V jednom malém městě se hodiny ve výkladu obchodu s klenoty zastavily ve tři čtvrtě na devět. Mnozí obyvatelé se orientovali právě podle těchto hodin. Děti na cestě do školy byly překvapeny, že je tak málo hodin. Nemusely tak pospíchat. V ten den se mnozí opozdili, a to jen proto, že jedny malé hodiny se ve výkladní skříni zastavily.“ (C. L. Paddock)

Jaké výstižné znázornění toho, co se přihodilo starověkému Izraeli! Bůh ho umístil „do středu národů“ (Ez 5,5) – do křižovatky třech kontinentů (Afrika, Evropa a Asie). Měli být určitými duchovními „hodinami“ světa.

Podobně jako zmiňované hodiny, také Izrael se v určitém smyslu „zastavil“. Nesehlal však úplně. Bůh má svůj malý, věrný ostatek v každé generaci. Byli to například Samuel, Ester, Eliáš, Rút, David nebo Nehemjáš, kteří okolo sebe šířili pozitivní vliv. V tomto úkolu se soustředíme na identitu a poslání Božího pravého Izraele v každé době, včetně té naší.

Týden ve zkratce

Jaké smluvní zaslíbení dal Bůh Izraeli? Jaké podmínky z toho vyplývaly? Jak je národ dodržel? Co se stalo, když neposlouchali?

Cíl úkolu:

1. Definovat Boží smlouvu s Izraelem
2. Uvést podmínky smlouvy
3. Poukázat na důsledky nedodržení smlouvy

ZE VŠECH LIDSKÝCH POKOLENÍ... – Dt 7,6

1. Co myslíš, že tento verš znamená, vzhledem k tomu, co říká Písmo o síle pokory a nebezpečí pýchy? Dt 7,6

Nepochybujeme o tom, že si Bůh vyvolil hebrejský národ, aby byl na světě jeho zvláštním národem. Slovo přeložené jako „zvláštní“ (segulah) může také znamenat „vzácné vlastnictví“ anebo „mimořádný klenot“. Nezapomeňme na to, že toto rozhodnutí bylo v plné míře Božím činem, projevem jeho milosti. Lidé nečinili vůbec nic, čím by si mohli tuto milost zasloužit. Ani nemohli, protože milost je něco, co dostáváme jako nezasloužený dar.

2. Proč si Bůh vyvolil Izrael? Ez 16,8

„Proč si Hospodin vyvolil Izrael? Zůstává to pro nás záhadou. Byla to malá hrstka lidu bez bohaté kultury a velké prestiže. Neměli žádné výjimečné vlastnosti, které by je k této volbě opravňovaly. Byl to výlučně Boží čin. . . Prvotní příčina této volby spočívá v tajemství této Boží lásky. Skutečností je, že Bůh miloval Izrael a vyvolil si ho, čímž respektoval svoje zaslíbení dané otcům. . . Bůh ho vyvolil z egyptského otroctví a zjevil mu svoji moc. Kéž by pochopil tyto významné skutečnosti a uvědomil si, že byl skutečně svatým a vzácným lidem. Jakýkoliv sklon z jeho strany vzdát se tohoto vznešeného postavení byl v té nejvyšší míře trestuhodný.“ (J. A. Thompson)

Izraelci měli být podle Božího plánu a záměru královským a kněžským pokolením. Jako kněží měli prostřednictvím modlitby, chval a obětí vést lidi blíže k Bohu. Jako prostředníci mezi Bohem a pohany měli být rádci, kazateli a proroky; měli být představitelé skutečného náboženství a příkladem posvěceného života.

3. Můžeme myšlenku z dnešního úvodního verše použít také na nás jako jeho církev? Dt 7,6

Přehled dne: Boží vyvolení

- A. Nad všechny národy a pro všechny národy
- B. Navázání vztahu
- C. Dnešní Boží lid

ZASLÍBENÁ ZEMĚ – Gn 35,12

Zaslíbení, že Bůh dá svému lidu – Izraeli do dědictví zemi, bylo dáno nejdříve Abrahamovi a potom bylo zopakováno Izákovi a Jákobovi. Připomíná ho i Josef na své smrtelné posteli. (Gn 50,24) Bůh oznámil Abrahamovi, že přejde čtyři sta let, než se tato země stane vlastnictvím jeho potomstva“. (Gn 15,13.16) Toto zaslíbení se začalo naplňovat ve dnech Mojžíšových a Jozuových. Mojžíš připomenul Boží příkaz: „Hleď, předal jsem vám zemi. Jděte obsadit zemi, o níž Hospodin přísahal vašim otcům...“ (Dt 1,8)

1. Jaké podmínky smlouvy měli Izraelité splnit? Dt 28,1-15

První část Dt 28 mluví o požehnáních, která Izrael obdrží, když se bude řídit podle Boží vůle. Druhá část kapitoly popisuje zlořečení, která ho postihnou v opačném případě. Tato zlořečení byla většinou, i když ne zcela, jednoduše přirozenými následky působení hříchu. „Kdo zasévá pro své sobectví, sklídí zánik...“ (Ga 6,8) Je to něco podobného jako voda, která, když neproudí, stane se stokou; nebo jako hodiny, které se po určité době zastaví, jestliže je nenatáhneme; anebo jako planý strom, který vyroste, ale nepřináší dobré ovoce. Tak podobně i hřích – postupuje, přináší ovoce a jeho „konec je smrt“. (Ř 6,21) (The Pulpit Commentary)

Musíme však připomenout, že tato zaslíbení o budoucí zemi nebyla nepodmíněná. Byla součástí smlouvy. Izrael musel splnit svoji část. Když to neučiní, zaslíbení budou neplatná. Bůh jim víckrát řekl, že jestliže nebudou poslouchat, zaslíbená země jim bude odňata. (Lv 26,27-33). Sotva si dokážeme přestavit, že by Bůh mohl být ještě konkrétnější.

2. Jaké podmínky pro nás stanovil Bůh v smlouvě, ve které nám zaslubuje věčný život v jeho království?

Přehled dne: Zaslíbená země

- A. Smlouva s Izraelem
- B. Země je dar od Boha
- C. Následky nedodržení smlouvy

IZRAEL A SMLOUVA – Jr 11,8

V uvedeném textu Bůh říká, že „na ně uvede všechna slova této smlouvy“. Tato slova však mají negativní ráz. I když máme sklon myslet si, že smlouva je pouze nabídka něčeho dobrého, má i druhou stranu. Vidíme to u Noeho. Bůh mu nabídl něco nádherného – záchranu před zkázou. Aby však Noe obdržel zaslíbení Boží milosti, musel poslechnout. Kdyby neposlechl, naplnila by se druhá část smlouvy.

1. Co nám dnešní úvodní verš a verš Gn 6,5 říkají o tom, jak důležité je ovládat svoje myšlenky?

Naneštěstí, dějiny Izraele se většinou opakovaly podle následujícího schématu: Odpadnutí, Boží soudy, pokání a určité období poslušnosti. Jen na krátkou dobu za vlády Davida a Šalomouna ovládali Izraelci zaslíbenou zemi v plném rozsahu.

Přečtěte si, co je o odpadnutí Izraele napsáno u proroka Jeremjáše: „Jestliže muž propustí svou ženu a ona od něho odejde a vdá se za jiného, smí se k ní znovu vrátit? Což by tím země nebyla nesmírně potřísněna? Smilnila jsi s mnoha druhy, avšak vrať se ke mně, je výrok Hospodinův.“ „Jako žena věrolomně opouští svého druhu, tak věrolomně jste se zachovali vůči mně, dome izraelský, je výrok Hospodinův.“ (Jr 3,1.20)

Tato slova nám připomínají skutečnost, o které jsme již mluvili: Smlouva, kterou chce s námi Bůh uzavřít, není jen nějaká studená právní dohoda mezi dvěma obchodníky, kde každý chce získat to nejlepší pro sebe. Tento smluvní vztah je závazný, tak závazný a svatý jako manželství. To je důvod, proč Bůh používá právě tento obraz.

Problém je však v tom, že odpadnutí Izraele nemělo svoje kořeny v neposlušnosti, ale v přerušení osobního vztahu s Bohem. Když se narušil vztah, následovala neposlušnost, která jim nakonec přinesla trest.

2. Proč tak lehce upadáme do hříchu a neposlušnosti, když nás vztah s Bohem není v pořádku? Jak můžeme pěstovat a rozvíjet hluboký a láskyplný vztah s Bohem?

Přehled dne: Smluvní vztah

- A. Smluvní podmínky
- B. Věrnost Izraele – ale i jeho nedostatky
- C. Důsledky neposlušnosti

OSTATEK – Sf 3,12.13

1. Jaká naděje vyplývá z výše uvedených veršů, i přes stále se opakující schéma v dějinách Izraele – odpadnutí, Boží soudy, pokání a období poslušnosti?

I když byl Boží plán se starověkým Izraelem kvůli jejich neposlušnosti překažen, nikdy nebyl úplně zmařen. Mezi koukolem přece jenom roste i několik květů. Mnozí starozákonní proroci mluvili o tomto věrném ostatku, který si Bůh shromáždí, jako kdyby si někdo natrhal krásnou kyticí květů.

Bůh si vytvoří a zachová věrný ostatek ze stejného důvodu, jak to bylo v případě Izraele – použít ho jako svůj nástroj, aby rozhlásil „moji slávu mezi pronárody“. (Iz 66,19) Takto se další připojí k věrným, aby „se klaněli Králi, Hospodinu zástupů“. (Za 14,16)

A tak bez ohledu na to, jak zlá situace nastala, Bůh má vždy svůj věrný lid, který i přes odpadnutí v řadách jeho vyvoleného lidu upevňuje „své povolání a vyvolení“. (2 Pt 1,10) Ať byly nedostatky národa jako celku jakékoliv, přece se našli takoví, kteří se snažili – nejlépe jak mohli – dodržovat svoji část smlouvy. (1 Kr 19,14-18) I když snad jako celek trpěli se svým národem (příkladem toho je zajetí), v konečném důsledku budou mít podíl na smluvním zaslíbení – věčném životě.

2. Co říká Ježíš Kristus o svém ostatku? J 10,27.28

Před několika lety se jedna mladá žena vzdala své víry. Podle svých slov byla znechucena hříchem, odpadnutím a pokrytectvím, které viděla ve svém sboru. „Ti lidé ve skutečnosti nejsou křesťané,“ řekla na vysvětlení svého rozhodnutí.

3. Proč, v souvislosti s tím, co jsme studovali, je její vyjádření nepřesvědčivé?

Přehled dne: Záchrana ostatku z lidu

- A. Ustanovení Božích nástrojů
- B. Věrný ostatek vyvoleného národa
- C. Zaslíbení se přenáší na současný ostatek

DUCHOVNÍ IZRAEL – Ga 3,26-29

Bez ohledu na chyby a nedostatky starověkého Izraele, Bůh se nevzdal svého plánu mít věrný lid, který mu bude sloužit. Starý zákon ve skutečnosti očekává tu dobu, kdy Bůh ustanoví duchovní Izrael, spolehlivé tělo věřících – Židy a pohany, kteří budou hlásat evangelium celému světu.

Na základě výše uvedených veršů odpověz na následující otázky:

1. O jakém zaslíbení mluví Pavel v 29. verši?

2. Co je tím klíčovým prvkem, který rozhoduje o tom, zda se člověk stane dědicem těchto zaslíbení?

3. Co znamená být „jedno v Kristu“?

Jako syn Abrahama se Kristus stal v určitém smyslu dědicem smluvních zaslíbení. Při odevzdání našeho života Kristu při křtu získáváme prostřednictvím Krista právo mít účast na zaslíbeních daných Abrahamovi. Všechno, co Bůh zaslíbil Abrahamovi, nacházíme v Kristu a přivlastňujeme si jeho zaslíbení – a to ne kvůli národnosti, původu nebo pohlaví, ale prostřednictvím milosti, kterou nám Bůh uděluje, jestliže mu důvěřujeme celým srdcem.

„Dar zaslíbený Abrahamovi a jeho semeni neznamenal jen zemi Kanaán, ale zahrnoval celou zemi. Apoštol praví: »Zaslíbení, že dostane svět za dědictví, nebylo dáno Abrahamovi a jeho potomstvu na základě zákona, nýbrž na základě spravedlnosti z víry.« (Ř 4,13) A Bible jasně říká, že zaslíbení daná Abrahamovi splní Kristus. Všichni, kteří náležejí Kristu, jsou »potomstvo Abrahamovo a dědicové toho, co Bůh zaslíbil« (Ga 3,29), dědici »dědictví nehynoucího, neposkrvněného a nevadnoucího« (1Pt 1,4), dědici země prosté kletby hříchu.“ (PP 170)

Toto zaslíbení se doslova naplní, až budou svatí žít na nové zemi navěky s Kristem.

Přehled dne: Přeměna Izraele

- A. Transformace Božího lidu
- B. Kdo je dnes Izrael
- C. Jednota – na jakém základě

DOPORUČENÉ STUDIUM

„Bůh nerozeznává lidi podle národnosti, rasy nebo třídy. Je Stvořitelem všeho lidstva. Všichni lidé jsou svým stvořením jedna rodina, jsou jedno skrze vykoupení. Kristus přišel, aby strhl všechny dělící přehrady, aby dokořán otevřel všechny chrámové dvory, tak aby každá duše mohla mít volný přístup k Bohu. Jeho láska je tak veliká, tak hluboká a plná, že proniká všude. Vysvobozuje ze satanova vlivu ty, kdož byli oklamáni jeho šálením, a přibližuje je k trůnu Božímu, trůnu, kolem něhož září duha zaslíbení. Kristus nerozlišuje mezi Židem a Řekem, mezi otrokem a svobodným.“ (PK 369, 370)

V knize Proroci a králové doporučujeme přečíst kapitoly „Vinice Páně“ (15-22), „Naděje pohanů“ (367-378) a „Dům Izraele“ (703-721).

Diskusní otázky

- 1. V starověkém Izraeli obětovali kněží zvířata, která ukazovala na Mesiáše. Jestliže patříme k duchovnímu kněžství, jaký druh „obětí“ máme přinášet? Co představují? 1 Pt 2,5**
- 2. Být Božím lidem znamená být oddělen od světa. Jak se dá být oddělen od světa a zároveň se s ním dělit o evangelium?**
- 3. Proč je snadnější být oddán Bohu mezi světskými lidmi než mezi odpadlými členy vlastní sborové rodiny? (příklad Elijáše)**

Shrnutí

I když byli Izraelci Božím vyvoleným národem a po otcích zdědili smlouvu, neměli stejnou víru a poslušnost jako jejich předchůdci. Mnozí se dopustili těch samých chyb jako jejich předkové; nepochopili, jaký velký význam má Boží smlouva pro jejich život. Proto musel Bůh opět „prosít“ ostatek ze svých neposlušných dětí.

Pravý Boží Izrael (ať už před nebo po smrti Ježíše Krista na kříži) je Izrael víry; ti, kdo žijí v duchovním, smluvním vztahu s ním. Splnit poslání Božích vyslanců znamená nabízet světu evangelium o jeho zachraňující milosti.

SMLOUVA NA SÍNAJI

Základní verš

„Vy sami jste viděli, co jsem učinil Egyptu. Nesl jsem vás na orlích křídlech a přivedl vás k sobě.“ (Ex 19,4)

Jeden malý chlapec, který měl sedm sourozenců, utrpěl úraz a musel jít do nemocnice. Doma měli jen zřídka něčeho dost. Nikdy neměl žádný z nich plný pohár mléka. Když byl pohár plný, museli si ho aspoň dva rozdělit. Ten, kdo byl první, musel dávat pozor, aby nevyopil příliš mnoho. Když se v nemocnici uložil na svoji postel, sestřička mu donesla plný pohár mléka. Chvilu na něj žádostivě hleděl, a potom se zeptal: „Pokud ho můžu vypít?“ Sestřička mu s radostí odpověděla: „Vypij to všechno, dítě moje, jen to vypij všechno!“ (H. M. S. Richards)

Předností starověkého Izraele bylo napít se naplno z pramene spasení. Takovou přednost má každý z nás. Vysvobození Izraelců z otroctví a útlu, které trvalo několik staletí, bylo úžasným projevem Boží milosti. Boží milost se stejně podílí i na našem osvobození od hříchu.

Smlouva, kterou Bůh uzavřel s Izraelem na Sínaji, byla jednoduše dalším vyjádřením a obnovou smluvního vztahu, který Bůh navázal s patriarchy. Tento týden budeme uvažovat, jaká je souvislost mezi smlouvou uzavřenou s Izraelem a jeho vykoupením z hříchu. Záměrem těchto smluv je totiž vytvořit zachraňující vztah se všemi, kteří chtějí být spaseni takovým způsobem, jaký určil Bůh.

Týden ve zkratce

Jakým obrazem Bůh znázornil svůj vztah k Izraeli? V čem se příběhy z 2. knihy Mojžíšovy a ze Sínaje podobají zkušenosti osobního spasení? Jakou úlohu sehrával zákon ve smlouvě na Sínaji?

Cíl úkolu:

1. Popsat Boží vztah k Izraeli
2. Představit smlouvu na Sínaji
3. Zjistit, jaký je úkol zákona v této smlouvě

NA KŘÍDLECH ORLA – Dt 32,10.11

Jako národ byl Izrael celá staletí pod silným vlivem egyptského pohanství. Jejich poznání Boha, jeho vůle a dobroty bylo bezpochyby zastřeno.

Jak si je mohl Bůh opět získat?

Nejdříve jim chtěl dokázat ryzost své lásky. Učinil to prostřednictvím skutků vysvobození. Chtěl, aby na jeho smluvní nabídku odpověděli láskou. Proto jim na Sínaji nejdříve připomíná svoje činy milosti.

1. Jak se Bůh představuje svému lidu a co mu tím chtěl říci?

Dt 32,10-12 _____

Dt 1,29-31 _____

Tyto ilustrace svědčí o tom, že Bůh pamatuje na to, jak jsme bezmocní. „Jako se nad syny slitovává otec, slitovává se Hospodin nad těmi, kdo se ho bojí. On ví, že jsme jen stvoření, pamatuje, že jsme prach.“ (Ž 103,13.14) Z obou těchto symbolů – orla a otec nesoucího svého syna – cítíme Boží zájem o naše blaho. Svou láskou, pomocí, ochranou a povzbuzením nás chce přivést k plné dospělosti.

„Orel byl známý svou neobyčejnou věrností a oddaností svým mláďatům. Žil vysoko v horách. Svoje mláďata učil létat tak, že je na zádech vynesl do velkých výšek nad roviny Sínaje a nechal je padat dolů. Když byla mláďata ještě příliš malá a příliš zmatená, otec – orel vždy sletěl pod ně, zachytil je na záda a vrátil se s nimi opět do hnízda na skále. »Tak podobně jsem vás i já přivedl k sobě,« říká Bůh.“ (George A. F. Knight)

2. Jak vnímáš Boží péči ve svém životě? Co pro tebe Bůh dělá?

Přehled dne: „Otec“ Izraele

- A. Pochopení pro lidskou křehkost a slabost
- B. Soucitný rodič
- C. Příbuzný, který vykupuje

MODEL SPASENÍ – Ex 6,6.7

1. Jaký úkol na sebe vzal Bůh ve smlouvě s Izraelci? Ex 6,6.7

Vysvobození Izraele z egyptského otroctví a záchrana Noeho a jeho rodiny před vodami potopy jsou dvě významné události v Mojžíšových knihách. Umožňují nám nahlédnout do vědy o spasení. Základní princip nám však odhaluje zejména událost exodu.

Když Bůh prostřednictvím Mojžíše říká Izraeli: „... vysvobodím vás...“ (Ex 6,6), doslova to zní: „Budu konat jako příbuzný, který vykupuje“ (go'el).

„Slovo *vykoupit* v 6. verši (Ex 6) ukazuje na člena rodiny, který kupuje zpět nebo vykupuje jiného člena rodiny, který se stal otrokem, protože měl dluh nebo byl do otroctví prodán. Izrael neměl pozemského příbuzného, který by ho vykoupil. Jeho příbuzným se proto stává Bůh – Vykupitel.“ (Bernard L. Ramm)

2. Jakou cenu Bůh zaplatil? Co nám to říká o naší hodnotě? 1 Tm 2,6

V Ex 3,8 Bůh říká, že „sestoupil“, aby ho zachránil. Tímto výrazem hebrejšтина vyjadřuje, že Bůh zasahuje do dění na zemi. Bůh je na nebi a my jsme na zemi. Pouze jestliže Bůh „sestoupí“ na zem, může nás vykoupit. Jen když Ježíš sestoupí, bude žít, trpět, zemře na zemi a potom bude za nás vzkříšen, můžeme být vykupeni. „A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi...“ (J 1,14) A tímto způsobem je vyjádřena myšlenka, že Bůh sestoupil, aby nás zachránil.

3. Jak často „sestupuje“ Bůh k tobě?

Přehled dne: Boží úkol ve smlouvě

- A. Záchrana Izraele
- B. Soudce a Vykupitel
- C. Pán a Bůh Izraele

SMLOUVA NA SÍNAJI – Ex 19,5-6

Kniha Exodus upoutává pozornost čtenáře na tři významné události: samotný exodus, uzavření smlouvy a stavbu svatostánku. Jako tři hory vyčnívají nad okolní krajinou, tak podobně vynikají i tyto tři události. Uzavření smlouvy však pro ně bylo tou nejdůležitější událostí. Stručný záznam v Ex 19-24 zachycuje pořadí a vzájemný vztah mezi jednotlivými událostmi.

1. Po vysvobození přichází Izrael k Sínaji, kde se utáboří (19,1-2)
2. Bůh chce s nimi uzavřít smlouvu (19,3-6)
3. Izrael smlouvu přijímá (19,7-8)
4. Příprava na slavnostní přijetí smlouvy (19,9-25)
5. Vyhlášení Desatera (20,1-17)
6. Mojžíš jako prostředník smlouvy (20,18-21)
7. Smluvní podmínky (20,22-23)
8. Ratifikace (schválení) smlouvy (24,1-18)

1. Proč byla smlouva mezi Bohem a Izraelem nevyhnutelná? Dt 29,10-13

Tato smlouva sehrála v plánu spasení rozhodující roli. Po smlouvě s Adamem, Noem a Abrahamem je to další smlouva v Bibli. Bůh se v ní zjevuje v plnější míře než předtím, a to zejména prostřednictvím obřadního systému. Svatyně se stává prostředkem, který lidu představuje plán spasení – ten měli Izraelci zjevit světu.

I když je Bůh vykoupil z egyptského otroctví, chtěl, aby si uvědomili, že záchrana má větší a dalekosáhlejší význam než jen vysvobození z fyzické poroby. Chtěl je vykoupit z hříchu a konečného otroctví. To se však mohlo stát jen prostřednictvím Mesiášovy oběti, jak ji znázorňovaly předobrazy a symboly svatyně služby. Proto není divu, že potom, co byli vysvobozeni z otroctví a dostali zákon, měli Izraelci příkaz postavit svatyni a zavést obětní systém.

2. Ve Zj 13,8 se mluví o Beránkovi, který byl zabit „od stvoření světa“. Zemřel Kristus na kříži v důsledku této smlouvy, anebo uzavřel smlouvu jako důsledek kříže?

Přehled dne: Smluvní závazky pro Izrael

- A. Být příkladem pro druhé
- B. Poslouchat Boží slovo
- C. Představit jiným Boží nabídku spasení

BŮH A IZRAEL – Ex 19,5-6

V těchto verších se mluví o tom, že Bůh má v úmyslu uzavřít smlouvu s Izraelci. I když si je Bůh vyvolil, toto vyvolení se nerealizuje automaticky bez jejich rozhodnutí. Musí s Bohem spolupracovat. Dokonce i vysvobození z Egypta se neobešlo bez jejich spolupráce s Bohem. Kdyby neučinili, co jim Bůh řekl – například nenatřeli krví veřeje svých dveří – nebyli by zachráněni. To je jednoduché.

Ani v tomto případě jim Bůh neříká: „Ať se vám to líbí nebo ne, budete mým zvláštním pokladem a kněžským národem.“ Tak to jednoduše nefunguje a text to ani tak neříká.

1. Co bylo rozhodující ze strany lidu pro naplnění této smlouvy: víra, nebo poslušnost? Ex 19,5,6

„Spásu si nezískáme vlastní poslušností, protože spasení je dobrovolný dar Boží, který je třeba přijmout vírou. Poslušnost je však ovocem víry.“ (CK 61)

Zamyslete se nad tím, co byl Bůh ochoten učinit pro Izraelce – nejen že je zázračným způsobem vysvobodil z egyptského otroctví, ale učinil je svým zvláštním vlastnictvím, královským kněžstvem. Na základě vztahu, který se mezi nimi vytvořil potom, co jim přinesl záchranu (nejen dočasnou – z egyptského otroctví, ale i věčnou), Bůh je chtěl povznést na takovou duchovní, intelektuální a morální úroveň, že by se byli stali divem starověkého světa. A to všechno proto, aby se šířilo evangelium mezi národy. Od nich se čekalo jen to, že budou poslouchat.

2. Je poslušnost bez víry a víra bez poslušnosti problematická nebo i nebezpečná?

Přehled dne: Vzájemná závislost

- A. Proč poslušnost
- B. Vztah mezi vírou a poslušností
- C. Zaslíbení

ZASLÍBENÍ, ZASLÍBENÍ... – Ex 19,8

Na první pohled se zdá, že je všechno v pořádku. Bůh vysvobodil svůj lid, předkládá jim smluvní zaslíbení a oni souhlasí. Jsou rozhodnuti splnit všechno, co od nich Hospodin žádá. Připomíná nám to „nebeský ideál“.

1. Jaká byla skutečná odpověď Izraelců na tuto smlouvu?

Ř 9,31.32 _____

Ř 10,3 _____

Ať od nás Bůh žádá cokoliv, náš vztah k němu musí být založen na víře. Víra je základ, po ní následují skutky. Bez ohledu na to, jak čisté pohnutky nás k nim vedly, v jaké upřímnosti jsme je vykonali a kolik jsme jich učinili, skutky samy o sobě nám nemohou zajistit přijetí u svatého Boha. Nemohly to učinit v době starověkého Izraele a nemohou to učinit ani dnes.

2. Proč samotné skutky nemohou zajistit přijetí u Boha? Iz 64,6

Naneštěstí se Hebrejové domnívali, že poslušnost je prostředkem k záchraně, ne jejím důsledkem. Usilovali o spravedlnost z poslušnosti zákona, ne o spravedlnost Boží, která přichází vírou. Smlouva na Sínaji – i když přichází s mnohem detailnějšími pokyny a zákonem – měla být stejně tak smlouvou milosti, jako všechny předcházející smlouvy. Tato milost, dobrovolně udělená, působí změnu srdce, a ta vede k poslušnosti. Problém nebyl v tom, že se snažili poslouchat; to byl vlastně požadavek smlouvy. Problémem byl „druh“ jejich poslušnosti, protože, jak to pozdější dějiny národa ukazují, ve skutečnosti neposlouchali vůbec.

3. Jaký je rozdíl mezi spravedlností Boží a lidskou? Ř 10,3

Přehled dne: Zaslíbení

- A. Pouze slova...
- B. Vlastní spravedlnost
- C. Co žádá Bůh

DOPORUČENÉ STUDIUM

„Úsilí žít podle zákonického náboženství a snaha naplnit požadavky zákona vlastní silou zotročují člověka. Naději máme pouze, když se připojíme k Abrahamově smlouvě, která je smlouvou milosti prostřednictvím víry v Ježíše Krista. Evangelium zvěstované Abrahamovi, díky kterému měl naději, je to samé, jaké je nám hlášáno dnes a díky kterému máme naději i my. Abraham hleděl na Ježíše, který je také Původcem a Dokonavatelem naší víry.“ (6BC 1077)

„Za své poroby v Egyptě zapomněli mnozí Izraelité do značné míry na zákon Boží a zaměňovali Boží předpisy s pohanskými zvyky a tradicemi. Bůh je zavedl k Sínaji a tam jim svým vlastním hlasem oznámil svůj zákon.“ (PP 334)

V knize Patriarchové a proroci si přečti kapitoly „Odchod“ (281-290), „Od Rudého moře k Sínaji“ (291-302) a „Izraeli dán zákon“ (303-314).

Diskusní otázky

- 1. Zaručovala smlouva s Bohem Izraelcům svobodu? Lv 26,3**
- 2. Co Pán Bůh zaslibuje jako ovoce smlouvy pro svůj lid? Dt 28,1-15**
- 3. Všichni víme, že hříchy nám jsou odpuštěny jen z Boží milosti. Jak nám Boží milost pomáhá žít životem víry a poslušnosti?**

Shrnutí

Smlouva, kterou Bůh uzavřel s Izraelem na Sínaji, byla smlouvou milosti. Zázračným vysvobozením z egyptského otroctví jim poskytl množství důkazů o své milostivé lásce a starostlivosti. Tím je vyzýval, aby s ním uzavřeli smlouvu, která měla chránit a upevňovat jejich svobodu. I když odpověděli kladně, chyběla jim pravá víra motivovaná láskou. Pozdější dějiny izraelského národa svědčí o tom, že nepochopili skutečnou podstatu smlouvy a změnili ji na systém, kterým si chtěli získat spasení. Vyhněme se chybám, kterých se dopustili Izraelci a nezanedbávejme úžasnou milost nabídnutou hříšníkům!

SMLUVNÍ ZÁKON

Základní verš

„Poznej tedy, že Hospodin, tvůj Bůh, je Bůh, Bůh věrný, zachovávající smlouvu a milosrdenství do tisíců pokolení těm, kteří ho milují a dbají na jeho přikázání.“ (Dt 7,9)

Žalm 23. je jednou z nejznámějších a nejoblíbenějších biblických pasáží. Už děti ho přeríkávají při svých prvních pokusech naučit se něco nazpaměť z Písma a věřící si ho šeptají v posledních minutách svého života.

David říká, že Bůh nás „...vede stezkou spravedlnosti pro své jméno“. To znamená, že pro svoji spravedlnost nás nikdy nepovede tak, že bychom zabloudili, ale připraví bezpečné cesty pro naše kroky.

Jaké jsou to bezpečné „stezky spravedlnosti“? Autor jiného žalmu nám na tuto otázku odpovídá v modlitbě: „Veď mě po cestě svých přikázání, oblíbil jsem si ji.“ „...všechna tvá přikázání jsou spravedlivá.“ (Ž 119,35.172) Boží zákon je bezpečnou a spolehlivou cestou skrze zrádný močál lidského života.

Nikdy nebylo Božím úmyslem, aby se zákon stal prostředníkem k získání spasení. Jako tehdy, i dnes můžeme být spaseni, když přijmeme Boží čin milosti. Podobně i dnes zákon plní funkci bezpečné cesty pro všechny křesťany.

Týden ve zkratce

Co to znamenalo, že Izrael byl vyvoleným národem? Čím se toto vyvolení podobá našemu vyvolení? Jaký význam měl zákon ve smlouvě? Je smlouva nepodmíněná? Proč je poslušnost neoddelitelnou součástí smluvního vztahu?

Cíl úkolu:

1. Uvědomit si paralelu mezi vyvolením Izraele a nebezpečím přehnaného sebevědomí v nás
2. Pochopit význam zákona v rámci smlouvy
3. Uvědomit si důležitost poslušnosti jako klíčového prvku smluvního vztahu

VYVOLENÍ IZRAELE – Dt 7,7

1. Jak hodnotí Bůh Izrael podle výše uvedeného verše?

Podle židovské tradice Bůh uzavřel smlouvu s Izraelem jen proto, že ostatní národy ji předtím odmítly. I když toto tvrzení nemůžeme biblicky dokázat, pomáhá nám uvědomit si, že to nebylo proto, že by snad Izraelci toužili, aby jim Bůh prokázal nějakou vysokou poctu a výsady. Neměli žádné zásluhy; nečinili nic, kvůli čemu by se stali hodnými Boží lásky a proč by si je Bůh vyvolil za svůj lid. Počtem jich bylo málo – jen nějaká skupina zotročených kmenů, po politické a vojenské stránce velmi slabá. Z kulturního a náboženského hlediska tvořili různorodou směs, která neměla velký vliv. A tak hlavní důvod, proč si Bůh vyvolil Izrael, spočívá v Boží lásce a milosti.

2. Proč si Bůh vyvolil Izrael? Dt 7,6

Jako adventisté sedmého dne rádi říkáme, že my jsme tím novodobým Izraelem, povoláním Bohem nejen proto, abychom byli sami vykoupeni, ale abychom poselství o vykoupení – v kontextu trojandělského poselství – zvěstovali světu. Věříme, že máme poselství, které nemá nikdo jiný. V podstatě jsme ve stejné situaci jako starověký Izrael. Okolní národy už dávno upadly do toho nejhoršího pohanství, které bylo často spojeno s hrubostí a násilím. Bůh si nevyvolil Izrael proto, aby se z něho stal nějaký exkluzivní klub, který by si hromadil zaslíbení o spasení a vykoupení pro sebe. Právě naopak. Jestliže věříme, že Kristus zemřel za celé lidstvo, potom vykoupení, které Bůh nabídl Izraeli, patří stejně tak celému světu. Izrael se měl stát nástrojem, prostřednictvím kterého se bude zvěst o záchraně šířit do světa. Naše církve byla povolána, aby splnila ten samý úkol.

3. Co můžeš udělat pro to, abys podpořil dílo, ke kterému jsme byli povoláni?

Přehled dne: Vyvolení národa

- A. Exkluzivní klub, anebo důležité poslání?
- B. Vykoupení jen pro některé, anebo pro všechny?
- C. Vyvolený lid má hlásat Boží slovo každému

ZÁVAZKY, KTERÉ ZAVAZUJÍ – Dt 4,13

1. Proč napsal Hospodin Desatero? Co tím sledoval? Dt 4,13

I když stále zdůrazňujeme, že smlouva je vždy smlouvou milosti a je výsledkem Boží nezasloužené přízně těm, kdo s ním vstoupili do spásonosného vztahu, musíme připomenout, že milost neznamená povolení neposlouchat. Naopak. Smlouva a zákon patří k sobě; ve skutečnosti jsou neoddělitelné.

2. Jak úzce spolu souvisí smlouva a zákon? Dt 4,13

Zákon je neoddělitelnou součástí smlouvy. Jestliže si představíte jakoukoliv smlouvu, při každé musí být stanovena určitá pravidla a hranice. Jak dlouho by trvalo manželství, přátelství nebo obchodní partnerství, kdyby neexistovaly žádné hranice a pravidla, ať už konkrétně vyjádřené nebo jen všeobecně platné? Ženatý muž se rozhodne vzít si svoji milenku, mladý muž si přisvojí cizí peněženku, obchodník přizve do podnikání dalšího společníka bez toho, aby o tom řekl svému partnerovi – to všechno jsou případy, kdy došlo k porušení pravidel a zákonů. Jak dlouho by tyto vztahy vydržely při takových protiprávních okolnostech? Proto musí být stanoveny určité hranice a pravidla. Jen takto je možné udržovat vztahy.

Různá vyjádření, jako například ustanovení, svědectví, příkazy a tvoje slova nacházíme jako paralelu či nejužší spojení se slovem zákon. Je zřejmé, že „slova této smlouvy“ (Jr 11,3.6.8) jsou slova Božího zákona; jsou jeho ustanovením, svědectvím a příkazy.

Boží smlouva s Izraelem obsahuje požadavky, které jsou důležité pro zachování zvláštního vztahu, jaký chce mít Bůh se svým lidem. Je tomu dnes nějak jinak?

3. Proč jsou potřebná pravidla i mezi lidmi, kteří se mají rádi?

Přehled dne: Smlouva a zákon

- A. Smlouva – důležitost vztahu
- B. Zákon – pravidla a hranice vztahu
- C. Realizace partnerství

ZÁKON VE SMLOUVĚ – Dt 10,12.13

Co tě v prvním momentu napadne, když myslíš na zákon? Policisté, soudnictví, vězení? Anebo zákazy, předpisy, nemilosrdné chování rodičů a trest? Anebo snad pořádek, soulad, stabilita? Anebo dokonce... láska?

Hebrejský výraz *torah*, přeložený v našich Bibliích jako zákon, znamená „poučení“ nebo „směrnice“, „pokyn“. Tento termín se používá v souvislosti se všemi Božími pokyny, ať už morálními, občanskými, společenskými nebo náboženskými. Zahrnuje v sobě všechny Boží moudré dary, které dal svému lidu, aby mohl žít plným fyzickým a duchovním životem. Není divu, že žalmista označil za blahoslaveného muže toho, který „si oblíbil Hospodinův zákon, nad jeho zákonem rozjímá ve dne i v noci“. (Ž 1,2)

Při čtení zákona (torah) – směrnice a poučení zaznamenaných v Mojžíšových knihách, které byly součástí smlouvy – nás překvapuje široký záběr těchto nařízení. Zákon se dotýkal každé oblasti života Izraelců – zemědělství, občanské vlády, společenských vztahů i bohoslužby.

1. Jaký byl účel zákonů, které dal Bůh Izraelcům? Dt 10,13 Jakým způsobem přinášely dobro?

Úkolem „zákona“ při smlouvě bylo dát směrnice pro nový život smluvního partnera – člověka. Zákon ho vedl k Bohu a k jeho vůli. Poznat Boha může člověk v plném smyslu tehdy, jestliže vírou poslouchá jeho přikázání a nařízení, která vyjadřují Boží vůli.

Úkol, který měl zákon plnit v tomto smluvním vztahu, svědčí o tom, že se Izrael neměl řídit zvyky ostatních národů. Jejich život neměl podléhat jenom přirozeným zákonům, lidským potřebám a touhám, ale ani společenským, politickým a ekonomickým nevyhnutelnostem. Božím svatým národem, královským kněžstvem a zvláštním vlastnictvím mohli být jen tehdy, jestliže budou nekompromisně poslouchat zjevenou Boží vůli ve všech oblastech života.

2. Jak vnímáš rady, které jsme dostali prostřednictvím daru proroctví?

Přehled dne: Zákon

- A. Smlouva a její podmínky
- B. Význam pravidel

NEMĚNNOST ZÁKONA

1. Která významná pravda o Bohu je nám představena u Mal 3,6?

Boží zákon je jeho vůle vyjádřená ústní nebo písemnou formou. Protože je kopií Božího charakteru, jeho přítomnost ve smlouvě nás ujišťuje o její stálosti a spolehlivosti. I když ne vždy dokážeme porozumět jeho prozřetelnosti, víme, že mu můžeme stále důvěřovat. Celý vesmír se řídí neměnnými morálními a fyzikálními zákony. Tato skutečnost nám poskytuje pravou svobodu a bezpečí. Porušení Božího zákona nevyhnutelně vede k zániku a chaosu.

„Záruka, že je Bůh důvěryhodný a spolehlivý, spočívá v tom, že je Bohem zákona. Jeho vůle a jeho zákon jsou jedno. Bůh říká, že spravedlivé je spravedlivé proto, neboť to vyjadřuje ty nejlepší možné vztahy. Boží zákon proto není v ničem svévolný; v ničem nepodléhá jeho rozmarům nebo náladám. To je ta nejtrvalejší věc v celém vesmíru.“
(Walter R. Beach)

2. Z jakých dalších důvodů jsou potřebná pravidla a zákony? Am 3,3

Vzájemný vztah vyžaduje dohodu a soulad. Protože Bůh není jen Stvořitelem tohoto světa, ale i jeho morálním Vládcem, pro štěstí jím stvořených, inteligentních bytostí, je nevyhnutelný zákon. Jen tak mohou totiž žít v souladu se svým Stvořitelem. Jeho zákon, vyjádření jeho vůle, je tedy ústavou jeho vlády. Přirozeně je závaznou normou smlouvy a vztahu. Ukazuje nám, jaký způsob života určil Bůh pro svoje smluvní děti, aby byly šťastné a měly se dobře. Chrání Izraelce před tím, aby nezačali žít podle nějaké jiné filozofie. To bylo a stále také je účelem smluvního vztahu – přivést věřícího člověka prostřednictvím Boží přeměňující milosti do souladu s jeho vůlí a charakterem.

3. Porozhlédni se kolem sebe. Dokážeš nevidět devastující účinky bezzákonosti? A co tvůj život? Dají se přehlédnout ztráty, které jsi utrpěl kvůli nerespektování Božího zákona?

Přehled dne: Jistota pramenící z neměnnosti

- A. Proč není možné měnit podmínky smlouvy?
- B. Záruka pramenící ze zákona

1. Proč Bůh kladně hodnotí Abrahama? Gn 26,4,5

Bůh otevřeně oceňuje Abrahamovu věrnou poslušnost: „...dbal na to, co jsem mu svěřil: na má přikázání, nařízení a zákony.“ (Gn 26,5) To znamená, že od člověka jako svého smluvního partnera Bůh očekával takovýto životní styl. Z plného znění biblické smlouvy na Sínaji je nadmíru zřejmé, že podmínka poslušnosti je jednou ze základních aspektů smlouvy.

2. Proč Bohu tak záleží na tom, aby ho jeho lid poslouchal a respektoval závazky plynoucí ze smlouvy? Ex 19,5

Ex 19,5 jasně říká: „Budete-li mě skutečně poslouchat...“ Aspekt podmíněnosti smlouvy nemůžeme jednoduše popřít. I když byla udělena z milosti, i když nebyla ničím zasloužená, i když to byl dar – smluvní zaslíbení nebyla nepodmíněná. Lid mohl tento dar odmítnout, milost nepřijmout a zaslíbení zavrhnout. Smlouva, podobně jako spasení, nikdy nevyklučuje svobodnou vůli. Bůh nenutí lid do smluvního vztahu s ním. Dobrovolně ji předkládá každému; každého vyzývá přijmout ji. Když tuto nabídku člověk přijme, má splnit její závazky – ne jako prostředek, jak získat požehnání vyplývající ze smlouvy, ale jako určitý vnější projev toho, že tato požehnání obdržel. Izrael měl poslouchat ne proto, aby získal požehnání, ale proto, že tato požehnání se mohla u něj naplnit. Jeho poslušnost měla být určitým výrazem toho, co to znamená být Bohem požehnan. Požehnání se nezískávají poslušností. Naopak, poslušnost vytváří prostředí, ve kterém se mohou projevit požehnání víry.

3. Záleží i tobě na tom, aby podmínky dohody, kterou jsi s někým uzavřel, byly respektovány?

Přehled dne: Poslušnost smlouvy

- A. Pozvání, přijetí a závazky
- B. Poslušnost při získání slíbených požehnání
- C. Požehnání vyplývající z víry

DOPORUČENÉ STUDIUM

„Dříve, než člověk začne v síle a milosti Kristově zachovávat nařízení Božího zákona, musí být jeho srdce naplněno láskou. Poslušnost bez lásky je jednak nemožná, jednak zbytečná. Kde je však láska, tam člověk automaticky uvede v soulad svůj život s Boží vůlí tak, jak je vyjádřena v jeho přikázáních.“ (5BC 484)

„V přikázáních svého svatého zákona dává nám Bůh dokonalé pravidlo pro život a praví, že tento zákon, z něhož nepomine ani písmenko ani háček, je závazný pro lidské bytosti až do konce času. Kristus přišel na svět, aby zákon zvelebil a oslavil. Ukázal, že zákon vychází z velkého základu, jímž je láska k Bohu a láska k člověku, a že poslušnost ustanovení zákona zahrnuje veškeré povinnosti člověka. Kristus dal svým vlastním životem příklad poslušnosti zákona Božího. V kázání na hoře Kristus ukázal, že se požadavky zákona týkají nejen jednání, ale že se vztahují i na myšlení a na vnitřní hnutí.“ (SA 505)

V knize Touha věků si pro lepší pochopení můžeš přečíst strany 607, 608 a v knize Patriarchové a proroci kapitulu Zákon a smlouvy (str. 363-373).

Diskusní otázky

- 1. Je pravda, že nit lásky má větší sílu přitáhnout člověka k Bohu, než provaz strachu?**
- 2. Proč je příkaz: „Miluj Hospodina, Boha svého, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí“ (Mt 22,37) prvním a největším přikázáním?**
- 3. „Musíte se ve všem držet cesty, kterou vám Hospodin, váš Bůh, přikázal jít, a tak zůstanete naživu, dobře se vám povede a budete dlouho živi v zemi, kterou máte obsadit.“ (Dt 5,33) Říká jim tu Bůh, že jestli budou poslouchat, získají tato požehnání, protože na ně mají jednoduše nárok? Anebo jim říká: Jestliže budete poslouchat, tato požehnání budou následovat, protože poslušnost mi otevírá cestu, jak vám požehnat?**

Shrnutí

Smlouva, kterou Bůh uzavřel s Izraelem na Sínaji, měla být příkladem Boží milosti, kterou poznají všichni ti, kdo s Izraelem přijdou do kontaktu. Definovala jejich vzájemný vztah a určovala podmínky, ve kterých měl Izrael žít a pracovat, čímž by se byly vytvořily ideální možnosti pro šíření Božího poselství.

ZNAMENÍ SMLOUVY

Základní verš

„Ať tedy Izraelci dbají na den odpočinku a dodržují jej po všechna svá pokolení jako věčnou smlouvu.“ (Ex 31,16)

Sedmý den – sobota nás pravidelně zastavuje každý týden a směřuje naši pozornost na to, kdo jsme či kým bychom mohli být. Celý týden se po něčem sháníme, utrácíme, vyděláváme na živobytí, chodíme sem a tam; a potom je tu najednou sobota, která nás zastaví a upozorní na základ a výchozí bod všeho. Sobota nás nevrátí o půl, čtvrt nebo devět desetin cesty zpátky. Každý týden v sobotu se vracíme k bodu nula, na samý počátek lidské existence, k výchozímu bodu všeho.

Sobota přichází pravidelně každý týden, bez jakékoliv výjimky. Proniká do každé trhliny a mezery našeho života. Připomíná nám, že každé prázdné místo patří našemu Tvůrci, který nás sem umístil; tomu, který „na počátku“ stvořil nebe a zemi. Tento čin je nevyvratitelným základem celé křesťanské víry a sedmý den – sobota – je toho neklamným, nevtíravým a neměnným znamením.

Týden ve zkratce

Kde má sobota svůj původ? Co je důkazem toho, že sobota existovala již před Sínají? Proč je sobota vhodným znamením smlouvy?

Cíl úkolu:

1. Pochopit původ soboty
2. Dokázat, že sobota se světila před Sínají
3. Představit sobotu jako skutečné znamení smlouvy

PŮVOD SOBOTY – Gn 2,2.3

Jak často slyšíme slova „stará židovská sobota“ (většinou v souvislosti s nedělí jako „dnem Páně“). Písmo však jasně říká, že sobota existovala dříve, než vznikl nějaký židovský národ. Její původ, stejně tak jako náš, je v samotném stvořitelenském týdnu.

1. Co o původu soboty připomíná Hospodin v Desateru? Ex 20,11

I když Gn 2,2.3 neoznačuje „sedmý den“ jako sobotu (sobota jako sedmý den se poprvé uvádí v Ex 16,26), z výrazu „sedmého dne odpočinul“ je zřejmé, že jde o sobotu. Slovo „odpočinul“ (hebr. šabat) souvisí s podstatným jménem sobota (hebr. šabbat). „V Gn 2,2.3 slovo „šabbat“ není použito. Je však jisté, že autor chtěl potvrdit, že Bůh požehnal a posvětil sedmý den jako sobotu.“ (G. S. Waterman) Z toho jasně vyplývá, že Gn 2,2.3 učí o božském původu a ustanovení soboty jako dne požehnání pro celé lidstvo.

2. Proč sám Bůh odpočinul sedmého dne? Jaký to mohlo mít význam? Gn 2,2-3

I když někteří komentátoři naznačují, že si Bůh potřeboval po stvoření odpočinout, pravým účelem Božího odpočinku bylo dát člověku božský příklad. Člověk také pracuje šest dní a v sedmém dni – v sobotu – má odpočívat. Teolog Karl Barth připomíná, že Boží odpočinek na konci stvořitelského díla byl součástí „smlouvy milosti“, kterou lidstvo vyzval „odpočívat s ním... a mít účast na Božím odpočinku“.

Hned následujícího dne po tom, co byli Adam a Eva stvořeni, je Bůh ve své lásce zve k odpočinku ve vzájemném společenství a k vybudování důvěrného vztahu k tomu, k jehož obrazu byli stvořeni. Toto společenství a vztah měly trvat navěky. Protože však člověk padl do hříchu, každý týden mu Bůh nabízí jeden den intenzivního společenství se Stvořitelem.

3. Je způsob, jakým zachováš sobotu, přínosem pro tvůj vztah s Bohem?

Přehled dne: Zřízení soboty

- A. První „sedmý“ den
- B. Den odpočinku
- C. Bůh nám dává příklad

SOBOTA PŘED SÍNAJÍ – Ex 16,23

1. Proč Bohu tak záleží na tom, abychom byli na sobotu připraveni? Ex 16,23

V Ex 16 čteme zprávu o tom, že Bůh dává Izraelcům na poušti manu. Děj se odehrává ještě před Sínají. Z tohoto záznamu se dozvídáme:

- a) Každý den si měli Izraelci nasbírat určité množství many. Výjimkou byl pátek, kdy si měli nasbírat dvojnásobné množství.
- b) V sobotu manu nenašli.
- c) Příděl many na sobotu, odložený z šestého dne, se na rozdíl od ostatních dní nezkažil.

„Rovnice sedmý den = sobota, tvrzení, že Bůh dal Izraelcům sobotu, a zpráva, že lid na Boží příkaz sedmého dne odpočíval, to všechno nesporně ukazuje na původní zřízení soboty při stvoření.“ (G. F. Waterman)

2. Jakým dnem má být sobota? Ex 16,23

3. Je sobota zkouškou věrnosti Bohu? Ex 16,27-29

Přehled dne: Význam soboty

- A. Příprava na ten „den“
- B. Účel „soboty“
- C. Zachovávání „soboty“

ZNAMENÍ SMLOUVY – Ex 31,16.17

1. Proč je potřebné, aby tato smlouva měla znamení? Ex 31,16.17

Na čtyřech místech Písma je sobota označena jako „znamení“. (Ex 31, 13.17; Ez 20,12.20) „Znamení“ není symbolem v tom smyslu, že určitá věc na základě společných vlastností představuje, znázorňuje nebo připomíná něco jiného (jako například pěst představuje „moc“ nebo „sílu“). Sobota jako znamení je vnější znak, který má vyjadřovat osobité poselství. Samotné znamení jako takové nemá se smlouvou nic společného. Sobota byla znamením smlouvy „mezi mnou a syny Izraele“ jen proto, že to tak určil Bůh. (Ex 31,13)

2. Proč Bůh použil sobotu jako znamení smlouvy? Gn 2,3

Na sobotě jako znamení smlouvy milosti je fascinující to, že celá staletí Židé chápali sobotu jako znamení mesiášského vykopení. V sobotě viděli předzvěst záchranu v Mesiáši. Protože věříme, že vykopení můžeme být pouze z milosti a že smlouva je smlouvou milosti, sobota, vykopení a smlouva spolu velmi úzce souvisí. A tak v protikladu k všeobecnému mínění je sobota znamením Boží zachraňující milosti; není znamením spasení ze skutků.

3. Co to znamená „odpočívat“ v sobotu? Jak odpočíváš?

Přehled dne: Smlouva a sobota

- A. Znamení Boží zachraňující milosti
- B. Znamení našeho vztahu s Bohem
- C. Obnova našeho odevzdání Bohu

ZNAMENÍ POSVĚCENÍ – Ex 31,13

1. Jaký vztah příčiny a důsledku je ve výše uvedeném verši?

Výjimečně bohatá „sobotní pasáž“ je v Ex 31,12-17. Následuje po tom, co Bůh vydal nařízení o stavbě svatostánku a službách v něm.

Chápání soboty jako „znamení“ – viditelné, vnější a věčné znamení mezi Bohem a jeho lidem – je takovýmto způsobem vyjádřeno na tomto místě v Bibli poprvé. Samotný text obsahuje některé nové a cenné myšlenky, které chceme zdůraznit:

- a) Sobota jako znamení poznání
- b) Sobota jako znamení posvěcení

Zamysleme se nad tím, jak souvisí znamení s poznáním. Hebrejské chápání výrazu „poznat“ zahrnuje prvek rozumu, vztahu a citu. „Poznat“ neznamená jednoduše něco o člověku vědět, ale také mít s tímto člověkem smysluplný vztah. Poznat Boha tedy znamená mít s ním ten správný vztah – sloužit mu, ctít ho, věřit mu, důvěřovat mu, hledat ho a zývat jeho jméno.

2. Jakým způsobem je člověk posvěcován? Lv 20,8

Kromě toho byla sobota také znaméním posvěcení. To znamená, že Bůh „posvěcuje“ svůj lid, činí ho „svatým“. (Lv 20,8; Dt 7,6)

Posvěcení je dílem Boží vykupitelské lásky, právě tak jako spasení a vykoupení. Obojí – spravedlnost a posvěcení jsou dílem Božím: „Já jsem Hospodin, já vás posvěcuji.“ (Lv 20,8) Sobota je tedy znaméním, které šíří poznání o Bohu jako o Posvětiteli. „Sobota, která byla dána světu jako znamení Boha – Stvořitele, je také znaméním Boha jako Posvětitel.“ (6T 350)

3. Jakou roli má zachovávání soboty v procesu posvěcení?

Přehled dne: Sobota a posvěcení

- A. Sobota jako znamení posvěcení
- B. Způsob posvěcení

PAMATUJ NA DEN SOBOTNÍ... – Ex 20,8

1. Co znamená pamatovat na sobotní den? Ex 20,8

Sobota byla a je pro člověka znamením, aby „pamatoval“. Toto slovo „pamatuj“ může mít více významů. Zaprvé, pamatovat znamená vzpomínat si na něco, co se v minulosti stalo. V tomto případě sobota napřimuje naši pozornost na stvoření, které vyvrcholilo zřízením soboty jako dne odpočinku a zvláštního společenství s Bohem.

Příkaz pamatovat má také prvek přítomnosti. Na sobotu nemáme jen „pamatovat“ ve smyslu vzpomínat si, ale máme ji též „zachovávat“ a „světit“. Sobota má pro nás důležité poselství i v dnešní době. Příkaz pamatovat na sobotu ukazuje také i na budoucnost. Ten, kdo „pamatuje“ na to, aby zachovával sobotu, má slíbenou nádhernou a plnohodnotnou budoucnost s Pánem této soboty. Člověk zůstává ve smluvním vztahu, protože zůstává v Bohu. Když chápeme smlouvu jako vztah mezi Bohem a člověkem, potom sobota, která ve velké míře tento vztah posilňuje, má zvlášť velký význam.

2. Proč Bůh posvětil sobotu? Ex 20,11 Nestačilo, že chce posvětit člověka?

Jestliže si Boží lid připomíná stvoření a Stvořitele, potom nezapomíná ani na Boží milostivé skutky spasení (viz Dt 5,15, kde se sobota uvádí jako znamení vysvobození z Egypta a jako symbol konečného spasení, které nacházíme v Bohu). Stvoření a obnova spolu souvisí. To první činí možným to druhé. Sobota je znamením, které zvěštuje, že Bůh je Stvořitel světa a náš Spasitel.

„Zachováváním soboty dáváme najevo, že jsme Božím lidem. Boží slovo označuje sobotu za znamení, kterým se odlišuje lid zachovávající přikázání... Ti, kdo respektují Boží zákon, budou ve velkém sporu, který začal v nebi mezi satanem a Bohem, jedno s Bohem.“ (2SM 160)

3. Proč je právě sobota, a ne některé jiné přikázání, znamením, kterým se liší lid zachovávající přikázání?

Přehled dne: Pamatuj

- A. Význam slova pamatovat
- B. „Moc“ soboty

DOPORUČENÉ STUDIUM

V knize Patriarchové a proroci si pro doplnění můžeš přečíst strany 295-297.

Desatero definuje všeobecné a základní principy vztahu mezi Bohem a člověkem, jakož i mezi lidmi navzájem. Ve středu Dekalogu je přikázání o sobotě. Představuje Pána soboty a zvláštním způsobem označuje území jeho vlády a vlastnictví. Všimni si těchto dvou prvků: (a) Představení Boha: Jahve (Hospodin) je Stvořitel, jehož postavení je jedinečné; (b) Jeho vlastnictví a vláda: „nebe, země, moře a všechno, co je v nich“. (Ex 20,11) Díky těmto dvěma prvkům má přikázání o sobotě vlastnosti typické pro pečeti mezinárodních smluvních dokumentů na starověkém Blízkém východě. Pečetě se dávaly do středu smluvních dokumentů a obsahovaly: (a) Označení božstva (obvykle nějakého pohanského boha) a (b) území jeho vlády a vlastnictví (obvykle ohraničené geografické území).

„Posvěcení Duchem ukazuje rozdíl mezi těmi, kteří mají pečeť Boží, a těmi, kdo zachovávají nepravý den odpočinku.“

„Až přijde zkouška, jasně se ukáže znamení šelmy. Je to zachovávání neděle...“

„Bůh určil sedmý den za svoji sobotu (Ex 31,13.16.17)“

„Věrní budou odlišeni od nevěrných. Ti, kdo touží mít na svých čelech pečeť Boží, musí zachovávat sobotu čtvrtého přikázání.“ (7BC 980.981)

Diskusní otázky

- 1. Pomáhá ti zachovávání soboty ve tvém chození s Bohem? Jestliže ne, co můžeš změnit?**
- 2. Proč je sobota vhodným znamením posvěcení? V jakém smyslu tě sobota odděluje od světa?**

Shrnutí

Sobota není obyčejný den. Má příslib bohatého a smysluplného vztahu s Bohem. Je to den, kdy dáváme všechno stranou – s výjimkou Pána Boha a věnujeme čas tomu, abychom posilnili svůj vztah k němu. Sobota je znamením smlouvy, které sahá až do doby, kdy bude plán spasení završen. Poukazuje zpět na stvoření; a jako znamení smlouvy milosti napřimuje naši pozornost na konečnou obnovu, kdy Bůh učiní všechno nové.

NOVÁ SMLOUVA

Základní verš

„Hle, přicházejí dny, je výrok Hospodinův, kdy uzavřu s domem izraelským i s domem judským novou smlouvu.“ (Jr 31,31)

Základ smlouvy, naděje, kterou nám nová smlouva dává a závazky z ní vyplývající jsou stejné jako při staré smlouvě. Smlouva je stále smlouvou Boží milosti a milosrdenství. Založená je na lásce, která vítězí nad lidskými slabostmi a porážkami. Nová smlouva má tu výhodu, že už nemusíme očekávat příchod Mesiáše, na kterého ukazovaly symboly a předobrazy, ale v Ježíši Kristu můžeme vidět jeho naplnění. Bůh nám odhalil, jaké plány připravil už před vznikem světa.

Týden ve zkratce

V čem si jsou stará a nová smlouva podobné? Jaký úkol má zákon ve smlouvě? S kým byly smlouvy uzavřeny? Co má na mysli kniha Židům, když mluví o „vyšší smlouvě“? (Žd 8,6) Jaký je vztah mezi smlouvou a nebeskou svatyní?

Cíl úkolu:

1. Zjistit, čím se stará smlouva podobá nové smlouvě
2. Vysvětlit úkol zákona ve smlouvě
3. Ukázat vztah mezi smlouvou a nebeskou svatyní

HLE, PŘICHÁZEJÍ DNY... – Jr 31,31.32

1. Jaký je rozdíl mezi starou a novou smlouvou? Jr 31,32.33

Z těchto veršů jasně vyplývá, že nová smlouva se velmi neliší od staré smlouvy, kterou Izrael uzavřel na hoře Sínaj. Problém nebyl v tom, že tato smlouva ze Sínaje už nebyla aktuální nebo zastaralá. Problém byl v tom, že byla porušená. (v. 32)

Odpovědi na výše uvedené otázky dokazují, že mnohé prvky „staré smlouvy“ se staly součástí nové smlouvy. „Nová smlouva“ je v určitém smyslu „obnovená smlouva“. Jde vlastně o realizaci té první smlouvy.

2. Co to znamená, mít zákon napsán v srdci? Ř 2,15

3. Která forma zákona ti více pomáhá při rozhodování? Napsaná do kamene, nebo do srdce?

Přehled dne: Nová éra – nová smlouva

- A. Proč nová smlouva
- B. Zásady vepsané do srdce

SMLOUVA V SRDCI – Oz 2,18-20

V době, kdy obyvatelé Judska byli odvedeni do babylónského zajetí a zánik jižního království byl na dosah, ohlašuje Bůh prostřednictvím proroka Jeremjáše „novou smlouvu“. Na tomto místě je tato myšlenka vyjádřena v Bibli poprvé. Když bylo 10 kmenů severního království vyhlazeno (asi 150 let před Jeremjášem), už tehdy přišel Bůh prostřednictvím proroka Ozeáše s nabídkou další smlouvy.

1. Jaký je záměr a obsah smlouvy, o které píše Ozeáš? Oz 2,18-20

Když byly Boží plány s jeho smluvním lidem pro jeho nevěru a vzpouru zmařeny, Bůh posílá proroky s poselstvím, že smlouva nekončí s těmi, kteří mu zůstávají věrni. I přes jejich nevěru, odpadnutí, vzpouru a neposlušnost Bůh stále ještě vyhlásuje, že je ochoten vstoupit do smluvního vztahu se všemi, kteří jsou ochotni činit pokání, poslouchat a jeho zaslíbení brát vážně.

2. Proč Bůh několikrát zdůrazňuje myšlenku nového srdce, které chce dát? Ez 11,19

„Dám jim srdce, aby mě poznali, že já jsem Hospodin.“ (Jr 24,7) „... odstraním z jejich těla srdce kamenné a dám jim srdce z masa“ (Ez 11,19) „A dám vám nové srdce a do nitra vám vložím nového ducha.“ (Ez 36,26) „Vložím vám do nitra svého ducha...“ (v. 27) Toto Boží dílo je základem nové smlouvy.

3. Jak bys odpověděl na otázku, jak můžeme získat nové srdce?

Přehled dne: Smlouva v Ozeášově době

- A. Záměr této smlouvy
- B. Smlouva, která mění srdce

STARÁ A NOVÁ SMLOUVA – Iz 56,6.7

Jeremjáš prohlašuje, že nová smlouva bude uzavřena „s domem izraelským i s domem judským“ anebo jednoduše „s domem Izraele“. (Jr 31,31) Znamená to snad, že smluvní zaslíbení jsou určena pouze doslovným potomkům Abrahamovým, Židům podle těla a krve?

Ne! Dokonce ani ve starozákonní době tomu tak nebylo. Právě naopak – všichni, Židé i pohané, byli pozváni mít účast na zaslíbeních. Museli však souhlasit a uzavřít tuto smlouvu. Ani dnes tomu není jinak.

1. Jaké podmínky musí splnit ti, kdo chtějí sloužit Bohu? Je nějaký rozdíl v tom, co Bůh žádal od nich a co žádá dnes od nás? Iz 56,6.7

2. Na čem je založena stará a nová smlouva? Ex 34,6; Ř 3,24

I když je nová smlouva nazvána „lepší“ (viz stať na středu), ve svých hlavních prvcích se vůbec neliší od staré. Ten samý Bůh nabízí spasení tím samým způsobem – milostí (Ex 34,6; Ř 3,24); ten samý Bůh hledá lid, který se bude vírou dovolávat jeho zaslíbení o odpuštění (Jr 31,34; Žd 8,12) a ten samý Bůh chce napsat ten samý zákon do srdcí těch, kteří ho budou ve víře následovat – ať to budou Židé nebo pohané. (Jr 31,33; Žd 8,10)

Židé, kteří v nové smlouvě odpověděli na nabízenou milost, přijali Ježíše Krista a jeho evangelium. Po určité době byli srdcem církve, „zbytek lidu vyvolený z milosti“ – v protikladu k těm, kteří byli „zatvrzelí“. (Ř 11,5.7) Evangelium přijali i pohané, kteří předtím nevěřili. Byli vštěpeni do Božího pravého lidu, který tvoří věřící bez ohledu na to, k jakému národu nebo k jaké rase patří. A tak pohané, kteří „byli bez Krista, odloučení od společenství Izraele, bez účasti na smlouvách Božího zaslíbení“ (Ef 2,12) byli v krvi Kristově přivedeni k Bohu. Kristus je prostředníkem „nové smlouvy“ (Žd 9,15) pro všechny věřící, bez ohledu na národnost nebo rasu.

3. Proč stará a nová smlouva nemohou být ve své podstatě rozdílné?

Přehled dne: Stará smlouva + nová smlouva = obnovená smlouva

- A. Stará smlouva nebyla zastaralá, ale člověk ji porušil
- B. Nová smlouva obsahuje mnoho prvků staré smlouvy
- C. Obnovená smlouva je vlastně doplněná původní smlouva

LEPŠÍ SMLOUVA – Žd 8,6

Včera jsme mluvili o tom, že v hlavních bodech se stará a nová smlouva shodují. Konečným výsledkem je spasení vírou v Boha, který nám odpouští naše hříchy – a to ne proto, že bychom si to něčím zasloužili, ale jedině ze své milosti. Důsledkem odpuštění bude to, že s ním navážeme vzájemný vztah, na základě kterého se mu ve víře a poslušnosti podřídíme.

Kniha Židům nazývá novou smlouvu „lepší smlouvou“. Jak tomu máme rozumět?

1. Proč je tato smlouva lepší než ta první? Žd 8,7.8

Nadřazenost nové nad starou spočívá v tom, že Ježíš už není představován jen prostřednictvím oběti zvířat (jako ve staré smlouvě), ale zjevuje se nám v realitě své smrti a velekněžské služby. Jinými slovy, spasení nabízené ve staré smlouvě je totožné s tím, které je nabízeno v nové. V nové smlouvě je však Bůh smlouvy a lásky, kterou padlé lidstvo miluje, zjeven v mnohem větší a plnější míře. Lepší je proto, že všechno, co bylo ve staré smlouvě představeno v symbolech a předobrazech, se v Ježíši naplnilo. Jeho bezhříšný život, smrt a velekněžská služba – to všechno bylo symbolizováno službami pozemské svatyně. A tak nyní už nemáme symboly, předobrazy a příklady, ale samotného Ježíše – a to nejen jako zabitého Beránka, který vylil svoji krev za naše hříchy, ale jako toho, kdo stojí před Bohem jako náš velekněz a slouží za nás. I když nová smlouva nabízí to samé spasení, plnější zjevení Boha a záchrany, kterou v něm máme, ji nadřazuje nad tu starou.

2. Jaký je hlavní rozdíl mezi starou a novou smlouvou? Žd 9,11-14

3. Uvědomuješ si, že máš s Ježíšem uzavřenou smlouvu? Co očekáváš od něho a co mu nabízíš?

Přehled dne: Základní body smluv

- A. Nabídka spasení z milosti
- B. Bůh hledá ostatek, který se bude dovolávat jeho zaslíbení o odpuštění
- C. Bůh chce napsat zákon do srdcí svých následovníků

NOVOSMLUVNÍ KNĚZ – Žd 10,1

Kniha Židům zdůrazňuje, že Ježíš je náš Velekněz v nebeské svatyni. Je to ve skutečnosti ten nejlepší popis nové smlouvy, jaký v Novém zákoně nacházíme. Není to žádná náhoda. Kristova velekněžská služba je úzce spjata se zaslíbeními nové smlouvy.

Služba ve starozákonní svatyni byla prostředníkem na znázornění starosmluvních pravd. Soustřeďovala se na oběti a prostřednickou službu. S krví zabitých zvířat přicházeli kněží do svatyně a pokrývali jí hříchy. Bylo to samozřejmě jen symbolické vyjádření spasení, které nacházíme v Ježíši. Tyto oběti samy o sobě nemohly přinést žádné spasení.

1. Proč smrt zvířat nemohla poskytnout spasení? Žd 10,4

Všechny tyto oběti a prostřednická služba kněží, která se s nimi spojovala, se naplnily v Kristu. Ježíšova smrt byla tou obětí, na jejíž krvi je založena nová smlouva. Kristova krev zpečetila novou smlouvu, čímž byla smlouva ze Sínaje se svými oběti vyhlášena „za starou“ a neplatnou. Jednou a navždy byla přinesena ta pravá oběť. Kristus zemřel, již nebylo potřebné přinášet žádné oběti zvířat. Služba v pozemské svatyni splnila svůj úkol.

2. Proč byla služba v pozemské svatyni ukončena? Mt 27,50.51

Obětování zvířat bylo úzce spjata s kněžskou službou, při níž kněží přinášeli oběti do pozemské svatyně za lid. Když se obětní systém naplnil, skončila také jejich kněžská služba. Všechno se naplnilo v Ježíši, který přinesl svoji vlastní krev do svatyně v nebi. (Žd 8,1-5) Kniha Židům představuje Krista jako Velekněze v nebi, který přinesl do svatyně „svou vlastní krev“ jako náš prostředník. (Žd 9,12) To je základ naděje a zaslíbení, které máme v nové smlouvě.

3. Jaké pocity v tobě vyvolává představa, že Ježíš i nyní předkládá v nebi svoji krev za tebe? Jakou důvěru a jistotu ti to dává pro tvoje spasení?

Přehled dne: Nová smlouva – nový Kněz

- A. Význam a dosah starozákonních symbolů
- B. Jen do určité doby
- C. Nový Kněz

DOPORUČENÉ STUDIUM

„Kristus jedl chleba a pil víno společně s učedníky. Dal jim tak záruku, že je jejich Vykupitelem. Předal jim novou smlouvu, podle níž se všichni, kdo jej přijímají, stávají Božími dětmi a Kristovými spoludědici. Podle smlouvy se jim mělo dostat všech požehnaní v životě na zemi i na věčnosti. Smlouva měla být zpečetěna Kristovou krví. Večeře Páně měla učedníkům připomínat nekonečnou oběť, kterou pro každého z nich a pro celé padlé lidstvo Kristus přinesl.“ (TV 656, 659)

„Nejpozoruhodnějším znakem této nové smlouvy pokoje je nesmírné bohatství od-pouštějícího milosrdenství, které je nabízeno hříšníkovi, jestliže činí pokání a zanechává svůj hřích. Duch svatý popisuje evangelium jako spasení prostřednictvím milosrdenství našeho Boha. „Slituji se nad jejich nepravostmi a na jejich hříchy už nevzpomenu,“ říká Bůh těm, kteří činí pokání. (Žd 8,12) Odvrací se Bůh od spravedlnosti, aby prokázal mi-losrdenství hříšníkovi? Ne, Bůh nemůže dovolit, aby porušování jeho zákona zůstalo bez trestu. Podmínkou života v nové smlouvě je dokonalá poslušnost. Jestliže činí hříšník pokání a vyznává svoje hříchy, najde odpuštění. Kristova oběť za hříšníky je zárukou toho, že mu bude odpuštěno. Kristus splnil požadavky zákona za každého kajícího se hříšníka, který mu důvěřuje.“ (E. G. Whiteová, God's Amazing Grace, 138)

Diskusní otázky

- 1. Jakou přednost má zákon napsaný v srdci proti tomu na kamenných deskách? Na který člověk snadněji zapomeneme?**
- 2. Jak můžeme poznat, zda máme zákon napsaný v srdci?**
- 3. Vraťme se k druhému citátu E. G. Whiteové. Jak chápeš výrok o „podmínce dokonalé poslušnosti“ a „Kristově oběti jako záruce odpuštění“?**

Shrnutí

Původní předpoklady „smlouvy“ se časem nezměnily. Vždy, když hříšná lidská přirozenost dohodu porušila, Bůh nabídl novou smlouvu. Bůh se nás nevzdává. Nabízí nám spasení a chce, abychom se rozhodli jej přijmout. Nová smlouva je vznešenější, plnější a lepší představení plánu vykoupení. I my máme účast na této smlouvě vírou, která se projeví poslušností zákona napsaného v našich srdcích.

NOVOSMLUVNÍ SVATYNĚ

Základní verš

„Proto je Kristus prostředníkem nové smlouvy, aby ti, kdo jsou od Boha povoláni, přijali věčné dědictví, které jim bylo zaslíbeno – neboť jeho smrt přinesla vykoupení z hříchů, spáchaných za první smlouvy.“ (Žd 9,15)

Je tmavý, pozdní večer. Na temné obloze nejsou vidět hvězdy ani měsíc. Ponořený do tmy kráčí Frank prázdnými městskými ulicemi. Po nějaké době za sebou uslyší kroky. Někdo jde ve tmě za ním. Frank se nezastavuje. Kroky se však stále více přibližují. Potom ho neznámý člověk doběhne a ptá se: „Franku, jste tiskař?“

„Ano, jsem. Ale jak to, že mě znáte?“

„Vlastně vás neznám,“ odpovídá neznámý člověk. Nikdy předtím jsem se s vámi nešel setkat. Vašeho bratra však znám velmi dobře. Vaše způsoby, vaše chůze, vaše postava – to všechno mi tak velmi připomnělo vašeho bratra, že jsem z toho usoudil, že jste jeho bratr. Velmi mi totiž o vás vypravoval.“

Tento jednoduchý příběh nám chce přiblížit pravdu o službě v nebeské svatyni. Bible říká, že služba v pozemské svatyni je stín, obraz, znázornění skutečnosti. I přesto dostatečně jasně zjevovala pravdy, které představovala: smrt Ježíše Krista a jeho velekněžskou službu v nebeské svatyni.

V tomto úkolu si připomeneme obojí – stín, ale i skutečnost, která tento stín vrhá.

Týden ve zkratce

Proč chtěl Bůh, aby Izraelci postavili svatyni? Co nás svatyně učí o Kristu jako našem Zástupci? Co činí Ježíš v nebi?

Cíl úkolu:

1. Zdůraznit význam svatyně pro Izraelce
2. Ukázat podobnost mezi službou ve svatyni a působením Krista jako našeho zástupce
3. Vysvětlit význam prostřednické služby Ježíše Krista za nás

VZTAHY – Lv 26,11.12

Jedno bychom si měli uvědomit: Ať ve staré nebo v nové smlouvě, Bůh chce se svým lidem navázat blízký, přátelský vztah. Smlouvy v podstatě pomáhaly formovat „pravidla“ pro tento vztah.

Vztah je ve smlouvě klíčovým prvkem, a to v kterékoliv době a za jakýchkoli okolností. Aby vztah existoval, musí fungovat vzájemná komunikace a kontakt, a to zejména mezi hříšnými, omylnými a nedůvěřivými bytostmi. Bůh to samozřejmě ví, proto se rozhodl, že se nám představí takovým způsobem, abychom s ním mohli – v mezích padlého lidství – navázat smysluplný vztah.

1. Jaký důvod Bůh uvádí pro stavbu svatyně? Ex 25,8

Z odpovědi na tuto otázku vyplývá další otázka: Proč? Proč chtěl Bůh přebývat uprostřed svého lidu?

Odpověď bychom možná našli v úvodních verších dnešní části. Bůh postaví svůj „příbytek“ (nebo bude „přebývat“) mezi nimi. Říká jim, že si je „nezprotiví“, ale bude „chodit“ mezi nimi a bude jejich Bohem a oni budou jeho lidem. Velmi jasně tu vystupují do popředí znaky, které jsou charakteristické pro blízký vztah.

2. Která slova nám potvrzují, že Bůh chce mít se svým lidem blízký vztah? Lv 26,11.12

Zastav se hlavně u výrazu, kde Bůh říká „...nezprotivíte se mi“.

3. Je svatyně jakýmsi prostředkem, na základě kterého Bůh může přijmout padlé, hříšné bytosti?

Přehled dne: Boží vztah

- A. Smlouva určuje podmínky vztahu
- B. Bůh je iniciátorem komunikace a vzájemné dohody
- C. Člověk nemusí dělat nic jiného, jen sáhnout a přijmout Boží milost

HŘÍCH, OBĚŤ A PŘIJETÍ – Žd 9,22

1. Proč měla krev takový velký význam? Žd 9,13.14

Bůh ustanovil, že starozákonní hříšník se může zbavit viny a hříchu prostřednictvím oběti zvířat. Obětní dary předepsané Izraelcům jsou podrobně popsány v Lv 1-7. Zvláštní pozornost byla věnována tomu, jak při různých druzích obětí naložit s krví a jak ji použít. Úkol krve při obětních rituálech patří mezi sjednocující prvky izraelského obětního systému.

Člověk, který zhřešil – čímž porušil smluvní vztah a stanovená pravidla – mohl v plné míře obnovit svoje společenství s Bohem a s lidmi tak, že přinesl obětované zvíře jako náhradu. Oběti provázené určitými rituály byly prostředkem, který Bůh stanovil na očištění hříšníka od hříchu a viny. Kropením krve byly jednotlivé hříchy a viny přeneseny do svatyně, čímž se opětovně navázal vztah a plné smluvní společenství mezi kajícím a osobním Bohem, který je zachraňujícím Pánem.

2. Jaký prorocký smysl měly oběti zvířat? Iz 53,3-7

Starozákonní oběti zvířat byly Bohem určeným prostředkem, jak se mohl hříšník zbavit hříchu a viny. Oběti změnilly pozici hříšníka – tomu, který se provinil a zasloužil si smrt, bylo odpuštěno; jeho smluvní vztah s Bohem byl opět obnoven. Oběti zvířat však měly určitý prorocký význam. Vždyť žádné zvíře nebylo dostačující náhradou v procesu smíření hříchů a vin. Autor knihy Židům to vyjadřuje takto: „Neboť krev býků a kozlů není s to hříchy odstranit.“ (Žd 10,4) Oběti zvířat tedy předpověděly příchod božsko-lidského služebníka Božího, který zemře zástupnou smrtí za hříchy celého světa. Díky tomu může být hříšníkovi odpuštěno, Bůh ho může přijmout a smluvní vztah se může navázat.

3. Co měl obětní systém naučit lid o závažnosti hříchu?

Přehled dne: Svatyně

- A. Prostředek očištění
- B. Člověk se může zbavit hříchu a viny jen prostřednictvím obětí
- C. Svatyně nezastupovala, ale předpověděla roli Ježíše Krista v našem spasení

ZÁSTUPCE – Ga 1,4

Jedním z klíčových témat Nového zákona (jestliže ne přímo klíčovým tématem) je, že Ježíš Kristus zemřel jako oběť za hříchy světa. Tato pravda je základem celého plánu spasení. Jakákoliv teologie, která popírá smíření krví Ježíše Krista, v podstatě popírá jádro křesťanství. Nekrvavý kříž nemůže spasit nikoho.

1. Co bylo smrtí Krista dosaženo? Ga 1,4

„Náhrada“ je klíčový prvek celého plánu spasení. Za svoje hříchy jsme si totiž zasloužili smrt. Kristus, ze své lásky k nám, „sám sebe vydal za naše hříchy“. (Ga 1,4) Zemřel smrtí, kterou jsme si zasloužili my. Smrt Ježíše Krista za hříšníky je významnou pravdou, ze které vyplývá vše ostatní. Naše naděje na obnovu, svobodu, odpuštění a věčný život v ráji se zakládá na tom, co Ježíš učinil – dal sebe samotného za naše hříchy. Bez toho by naše víra neměla žádný smysl. Mohli bychom rovnou uctívat a spoléhat se na nějakou sochu nebo na cokoli jiného. Spasení je možné jen prostřednictvím krve Ježíše Krista.

2. Jakou roli má krev v plánu spasení? Mt 26,28

„Bůh nechce, abys pochyboval, trápil se a měl strach, že tě nepřijme, protože jsi hříšný a nehodný. . . Můžeš říci: „Vím, že jsem hříšník. A to je důvod, proč potřebuji Spasitele. . . Nejsem dobrý a nemám žádné zásluhy, kterými bych si mohl nárokovat spasení. Přicházím k Bohu prostřednictvím smiřující krve nevinného Beránka Božího, který snímá hřích světa. To je moje jediná obhajoba.“ (E. G. Whiteová, *The Faith I Live By*, 102)

3. Jakou naději máš díky krvi nové smlouvy?

Přehled dne: Symbolika svatyně

- A. Kristus jako náš obětní beránek na oltáři
- B. Jeho krev smířila naše hříchy
- C. Kristus jako velekněz a prostředník se přimlouvá za nás před Bohem

NOVOZÁKONNÍ VELEKNĚZ – Žd 8,6

1. Proč je tato smlouva lepší? Žd 8,3

Pozemská svatyně, ve které se Bůh rozhodl přebývat se svým lidem, byla místem, kde se vykonávaly oběti. Služba ve svatyni však nekončí smrtí těchto zvířat. Když byla oběť zabita, kněz přinesl krev do svatyně za hříšníka.

Celý tento obřad byl však jen stínem, symbolem toho, co Kristus činí pro tento svět. Tak jako při symbolech (v pozemské svatyni) proces smíření nekončil smrtí zvířete, ani Kristovo dílo za nás nekončí jeho smrtí na kříži.

2. Proč je pro nás důležité vědět, že Kristus je prostředníkem lepší smlouvy? Žd 8,6

Tak jako existovala pozemská svatyně, kněží a služba ve staré smlouvě, tak je i nebeská svatyně a nebeská služba v nové smlouvě. Co však bylo jen symbolem, obrazem a stínem ve staré smlouvě, v nové smlouvě se stává realitou.

Náhradou za nás už není obětní zvíře, protože máme bezhříšného Ježíše; ne krev zvířat, ale krev Kristova; ne svatyně postavená člověkem, ale pravý stánek, „který zřídil sám Hospodin, a nikoli člověk“ (Žd 8,2); ne hříšný, omylný lidský kněz, ale Ježíš Kristus je naším veleknězem sloužícím za nás. V souvislosti s tím uvažuj o Pavlových slovech: „Jak bychom mohli uniknout my, pohrdneme-li tak slavným spasením?“ (Žd 2,3)

3. Která z Kristových rolí (oběť, kněz, velekněz) je pro tebe nejméně jasná?

Přehled dne: Lepší smlouva – lepší služba

- A. Kristova oběť
- B. Kristova služba
- C. Kristus jako Velekněz

NEBESKÁ SLUŽBA – žd 9,24

Tento verš nám v kontextu představuje Kristovu službu v nebeské svatyni v náš prospěch po tom, když za nás zemřel. Mohli bychom o tom mnoho mluvit. Zaměřme se však jen na jednu myšlenku vyjádřenou na konci verše: Kristus se nyní ukazuje v Boží přítomnosti za nás.

Uvažuj, co to asi znamená: My, hříšní a padlí lidé, bychom byli v okamžiku zničeni, kdybychom se nyní ukázali před Boží slávou; Kristus se za nás přimlouvá bez ohledu na to, jak jsme byli zlí a jak zjevně jsme porušovali Boží zákon; ukazuje se před Boží tváří za nás. Máme Zástupce, který stojí před Otcem v náš prospěch. Přemýšlej, jak laskavý byl Ježíš, když žil zde na zemi, jak odpouštěl a všechny přijímal.

1. Je nyní ten samý Ježíš v nebi naším prostředníkem? 1 Tm 2,5.6

To je další část dobré zprávy. Ježíš nejen zaplatil výkupné za naše hříchy, které vynesl sám na kříž, ale nyní stojí před Bohem jako Prostředník mezi nebem a zemí, mezi člověkem a Bohem.

To dává smysl. Ježíš jako Bůh a bezhříšný i dokonalý člověk zároveň je jediný, kdo mohl přemostit trhlinu mezi lidmi a Bohem způsobenou hříchem. To hlavní, na co bychom v souvislosti s tím měli pamatovat, je existence Někoho, kdo s námi může soucítit ve všech zkouškách, bolestech a pokušeních a kdo nás zastupuje před Otcem.

„Je totiž jeden Bůh a jeden prostředník mezi Bohem a lidmi, člověk Kristus Ježíš, který dal sám sebe jako výkupné za všechny, jako svědectví v určený čas.“ (1 Tm 2,5.6)

Důležitou zprávou nové smlouvy je, že díky Ježíši mají kající hříšníci Někoho, kdo je zastupuje v nebi před Otcem, Někoho, kdo pro ně získal to, čeho by oni sami nedosáhli – a to dokonalou spravedlnost, která jediná může obstát v Boží přítomnosti. S touto dokonalou spravedlností, kterou v životě dosáhl utrpením, stojí Ježíš před Bohem a žádá pro nás odpuštění hříchů a moc nad hříchem, protože bez toho bychom neměli žádnou naději – ani nyní a jistě ani na soudu.

2. Jakou naději ti přináší vědomí, že Kristus, kterého znáš z evangelií, se za tebe přimlouvá?

Přehled dne: Nebeská služba

- A. Úkol Prostředníka
- B. Vztah Prostředníka

DOPORUČENÉ STUDIUM

„Nejvyšší anděl v nebi nemohl zaplatit výkupné za jediného ztraceného člověka. Cherubíni a serafíni mají jen slávu, kterou je, jako své stvoření, obdařil Stvořitel. Smíření člověka s Bohem mohlo být dosaženo jen skrze prostředníka, který byl roven Bohu, zasluhoval si úctu a mohl zastupovat člověka před nekonečným Bohem a současně představovat Boha padlému světu. Jako zástupce a ručitel člověka musí mít lidskou přirozenost a spojení s lidskou rodinou, kterou zastupuje; jako Boží velvyslanec se musí podílet na božské přirozenosti a mít spojení s Nekonečným, aby představil Boha světu a byl prostředníkem mezi Bohem a člověkem.“ (1SM 257)

„Dále Ježíš říká: Vyznáte-li mne před lidmi, i já vás vyznám před Bohem a svatými anděly. Budete na zemi mými svědky a budete zvěstovat moji milost pro záchranu světa. Já budu vaším zástupcem v nebi. Otec nebude hledět na vaši zvrácenou hříšnou povahu, uvidí, že máte na sobě roucho mé dokonalosti. Já vám přináším požehnání nebes. Každý, kdo mě vyznává tím, že se obětuje pro záchranu ztracených, bude mít podíl na slávě a radosti vykoupených.“ (TV 357)

Diskusní otázky

1. Jak rozumíš tomuto verši? Ř 5,2
2. Proč nikdo jiný než Boží Syn se nemůže stát Prostředníkem?
3. Co znamená pro tvůj každodenní, praktický život, že Kristus je v nebeské svatyni?

Shrnutí

Pozemská svatyně symbolizovala dílo spasení, které probíhá až dodnes. Kristus plní úkol našeho Velekněze před Bohem na tom nejsvětějším místě. Jeho neporušenost se nám před Bohem připočítává namísto naší nehodné hříšné přirozenosti.

VÍRA VE SMLOUVĚ

Základní verš

„Je jasné, že nikdo není před Bohem ospravedlněn na základě zákona, neboť čteme: Spravedlivý bude živ z víry.“ (Ga 3,11)

Asi v 7. století před Kristem napsal řecký básník Homér slavnou Odysseu – příběh Odyssea, velkého hrdiny, který se vydá po dobytí města Tróji v Trojské válce na desetiletou zpáteční cestu do své rodné Ithaky. Cesta domů trvá velmi dlouho. Překonává ztroskotání lodě, vzpoury, bouře, čelí různým obludám a dalším překážkám, které mu brání dorazit do cíle. Nakonec, když bohové usoudí, že jeho trápení bylo dostatečným trestem za jeho chyby, shodnou se na tom, že vyčerpanému hrdinovi dovolí vrátit se domů k rodině.

V jistém smyslu se podobáme Odysseovi. Také jsme na dlouhé cestě domů. Na rozdíl od Odyssea však nikdy nebudeme „trpět dost“, abychom si za to něco zasloužili – například návrat domů. Vzdálenost mezi nebem a zemí je pro nás příliš velká na to, abychom ji překonali odčiněním našich chyb. Jestliže se dostaneme domů, potom jedině z milosti Boží. V souvislosti s tím je smlouva klíčovým projevem Boží milosti v našich životech.

V tomto úkole se zaměříme hlavně na Abrahama, protože jeho víra se v Novém zákoně nejednou připomíná. Povíme si něco o tom, jak tato milost působí.

Týden ve zkratce:

Proč musí být spasení darem? Proč nás mohl vykoupit jen Někdo, kdo je rovný Bohu? Co učinil Abraham, že se stal představitelem víry? Co to znamená, že spravedlnost je nám „připočítaná“? Jak si můžeme přivlastnit naději a zaslíbení, které nám nabízí kříž?

Cíl úkolu:

1. Přiblížit „dar“ spasení
2. Vysvětlit pojem „připočítaná spravedlnost“
3. Ukázat, jak si můžeme přisvojit zaslíbení a naději vyplývající z kříže

ROZJÍMÁNÍ O GOLGOTĚ – Ga 6,14

1. Co vedlo apoštola Pavla k tomuto prohlášení? Ga 6,14

2. Proč je nebezpečné chlubit se něčím jiným?

Bible, ať už Starý nebo Nový zákon, zná jen jednoho Boha, jen jeden morální zákon a jen jeden plán vykoupení. Plán spasení ve Starém zákoně v době Mojžíše se ničím nelišil od plánu spasení v Novém zákoně – spasení může být jedině vírou. Kdyby se spasení dalo získat něčím jiným, například skutky, potom by nám ho byl Stvořitel zavázán nebo povinen dát. Jen ti, kteří si neuvědomují závažnost hříchu, mohou věřit, že Bůh je nějakým způsobem povinen nás spasit. Opak je však pravdou. Existuje jen jedna povinnost – naše. Jsme dlužníci, protože my jsme porušili zákon. My však tuto podmínku splnit nemůžeme. Díky Bohu za to, že to Ježíš učinil za nás.

„Kdyby lidé v plné míře pochopili význam velké oběti, kterou přinesl Majestát nebe, když zemřel za člověka, vyvýšili by plán spasení. V srdcích křesťanů by se rozjímáním o Golgotě probudily čisté, svaté a živé pohnutky. Svými srdci i ústy by oslavovali Boha a Beránka. Pýše a samolibosti se nemůže dařit v srdcích těch, kteří si neustále připomínají golgotské události... Všechno bohatství tohoto světa nemá takovou hodnotu, aby mohlo vykoupit jediného hynoucího člověka. Kdo může změřit Kristovu lásku ke ztracenému světu, když visel na kříži a trpěl za hříchy viníků? Tato láska byla nezměrná, nekonečná.

Kristus ukázal, že jeho láska je silnější než smrt. Vydobyl pro člověka spasení; uprostřed nejtěžšího boje se silami temnoty jeho láska stále sílila. Snášel to, že tvář jeho Otce se od něho odvrátila. V hořkosti své duše musel zvolat: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?“ Jeho rameno přineslo spasení. Cena za vykoupení člověka byla zaplácena, když v posledním duševním zápase vyslovil požehnaná slova, která se jako ozvěna šířila celým stvořením: „Dokonáno jest.“

3. Jak se člověk může chlubit Kristovým křížem?

Přehled dne: Golgota

- A. Význam kříže
- B. Chvála kříže
- C. Vliv kříže

SMLOUVA A OBĚŤ – 1 Pt 1,18,19

1. Proč Petr zdůrazňuje prostředek, kterým se uskutečnilo vykoupení? 1 Pt 1,18,19

Když Petr mluví o Kristově smiřující smrti na kříži, myšlenkou „výkupného“ se vrací do doby otroctví, kdy se otrok po zaplacení určité sumy (většinou někoho z příbuzných) mohl stát svobodným. Svojí „drahou krví“, svojí zástupnou a dobrovolnou smrtí na Golgotě, nás Kristus vykoupil z otroctví hříchu a smrti. To je v podstatě základ každé smlouvy. Bez toho by byla smlouva neplatná; musela by se anulovat, protože Bůh by nemohl splnit svoji část dohody – dát dar věčného života všem, kteří uvěřili.

2. Co věřící mohou vědět a co to pro ně znamená? 1 J 5,13

Máme příslib věčného života. Ježíš opravil trhlínu, která zapříčinila ztrátu věčného života. Jak? Jen Stvořitel svojí spravedlností a nekonečnou cenou mohl zrušit dluh, který jsme měli vůči porušenému zákonu – to byla ta trhlína zapříčiněná hříchem. Vždyť co by to bylo za Boží věčný morální zákon, kdyby nějaká smrtelná, stvořená bytost mohla tento dluh zaplatit? Jen Někdo rovný samotnému Bohu, v němž existoval život nevypůjčený, neodvozený a věčný, mohl zaplatit výkupné, a tak nás osvobodit od dluhu, který máme vůči zákonu. Tímto způsobem se naplňují všechna smluvní zaslíbení; takto můžeme mít i dnes zaslíbení věčného života a být vykoupeni z hříchu a smrti.

3. Co to znamená mít Božího Syna? 1 J 5,12

Přehled dne: Význam spasení

- A. Spasení – slíbený důsledek smlouvy
- B. Dar víry
- C. Spasení je dar, ne Boží povinnost

ABRAHAMOVA VÍRA I. – Gn 15,6

1. Co to znamenalo pro Abrahama uvěřit? Gn 15,6

Tento verš je jedním z nejhlubších výroků v celém Písmu. S některými dalšími texty tvoří základ klíčové pravdy biblického náboženství – ospravedlnění vírou. Byl napsán staletí před tím, než podobná slova napsal Pavel v dopise Římanům. To všechno je důkazem toho, že od Edenu až doposud existuje jeden jediný způsob, jak být spasen.

Bezprostřední kontext verše nám pomáhá pochopit, jak velká byla Abrahamova víra. Uvěřil Božímu zaslíbení, že bude mít syna i přesto, že ho jeho věk přesvědčoval o tom, že je to už nemožné. Je to víra, která si uvědomuje svoji úplnou bezmocnost; víra, která požaduje úplně se vzdát sebe; víra, která žádá bezvýhradně se podřídit Bohu; víra, která vede k poslušnosti. Takovou víru měl Abraham. Byla to víra, která se mu počítala „za spravedlnost“.

2. Co to znamená, že víra se mu „počítala za spravedlnost“? Ř 4,1-5

Jakkoliv byl Abrahamův život životem víry a poslušnosti, přece to jen nebyl život dokonalé víry a dokonalé poslušnosti. Z času na čas se objevily slabiny v jedné i druhé oblasti. Důležité přitom je uvědomit si, že spravedlnost, která nás spasí, je spravedlnost, která nám je připsaná nebo „připočítaná“. To znamená, že v Božích očích jsme přes naše slabosti spravedliví; nebeský Bůh na nás pohlíží jako na spravedlivé, i když takoví nejsme. Tak to bylo i v případě Abrahama, a tak to bude v případě všech, kteří k němu přijdou ve víře Abrahamově.

3. Je pro tebe lehké přijmout, že stačí uvěřit Bohu? Co to znamená ve tvém životě?

Přehled dne: Vzdát se sám sebe pro spasení

- A. Víra – co to znamená
- B. Dluh hříchu a připočítaná spravedlnost

ABRAHAMOVA VÍRA II. – Gn 15,6

Když se vrátíme k Gn 15,6, vidíme, že různé překlady použily pro slovo „počítal“ různé výrazy, jako například „považoval“, „připsal“ nebo „hodnotil“. Ten samý výraz je použit i v dalších verších Mojžíšových knih. Osoba nebo věc je „považovaná“ nebo „pokládána“ za něco, čím není. Například v Gn 31,15 Ráchel a Lea tvrdí, že je jejich otec „považuje“ (pokládá, počítá) za cizinky, i když jsou jeho dcerami. Desátek Levitů se „počítal“ (považoval, pokládal) za obilí z humna, i když to ve skutečnosti obilí nebylo. (Nu 18,27.30)

1. Jak je tato myšlenka vyjádřena v souvislosti s oběťmi? Lv 7,15-18

Jestliže se určitá oběť (pokojná oběť nebo oběť společenství) nesnědla, a na třetí den by ji někdo jedl, nemělo to už žádný význam a neměla být „připočítána“ (započítána – hebrejsky *hasab*) v prospěch obětujícího. Lv 7,18 mluví o určité situaci, ve které je oběť „připočítána“ ve prospěch hříšníka (porovnej s 17,1-4), který potom stojí před Bohem jako spravedlivý. Bůh považuje hříšníka za spravedlivého, i když jím ve skutečnosti není.

2. Jak nás Bůh i přes naše slabosti může počítat nebo považovat za spravedlivé? Napiš svými slovy, jak tomu rozumíš.

Důležitá pravda o tom, že jsme prohlášeni za spravedlivé – ne snad proto, co jsme my učinili, ale jen vírou v to, co Kristus učinil za nás – je podstatou výroku „spravedlnost víry“. To však neznamená, že samotná naše víra nás učinila spravedlivými. Víra je spíše prostředek (nebo nástroj), kterým získáváme dar spravedlnosti. To je v podstatě tajemstvím a slávou křesťanství. Všechno, čemu jako křesťané a následovníci Ježíše Krista věříme, stojí na tomto základě. Vírou jsme před Bohem považováni za spravedlivé. Všechno, co potom následuje – poslušnost, posvěcení, svatost, rozvoj charakteru a láska, by mělo vyvěrat právě z této pravdy.

Přehled dne: Co se počítá

- A. Spravedlnost přijímáme vírou
- B. Prostřednictvím pokání a víry si oblékáme Kristovu spravedlnost a každý jednotlivec stojí před Bohem jako spravedlivý

DRŽET SE ZASLÍBENÍ – Ř 5,1

1. Jak souvisí ospravedlnění s pokojem? Ř 5,1

O známém kardinálovi Bellarminovi, velkém katolickém apologetovi, který celý svůj život bojoval za ospravedlnění vírou, je známo, že když ležel na smrtelné posteli, donesli mu kříže a ostatky svatých, aby dříve než zemře, mohl získat jistotu spasení. Bellarmine však řekl: „Dejte to pryč. Myslím, že je jistější důvěřovat v zásluhy Ježíše Krista.“

Mnozí z těch, jejichž pozemský život se pomalu končí, si stále více uvědomují, jak prázdné, zbytečné a neužitečné byly jejich skutky, jak málo se zabývali tím, jak získat spasení, a jak velmi potřebují spravedlnost Ježíše Krista.

Dobrou zprávou je, že nemusíme čekat až do smrti. Už nyní můžeme mít jistotu v Bohu. Celá smlouva je založena na spolehlivých Božích zaslíbeních, ze kterých už nyní můžeme mít užitek. Musíme však těmto zaslíbením věřit; musíme si je přivlastnit; už nyní musíme okusit jejich realitu ve vlastním životě. Aby se tato zaslíbení stala skutečností, musíme mít trvalý vztah s Bohem, protože, jak jsme už mnohokrát řekli, smlouva zahrnuje i vzájemný vztah.

2. Jak můžeme náš vztah s Bohem a svůj pokoj upevnit? Mt 11,28-30

Uvažuj chvíli na modlitbě o svém životě a polož si otázky:

3. Co z toho, co dělám, posiluje můj vztah s Bohem a co ho narušuje? Jaké změny bych měl učinit?

Přehled dne: Zaslíbení

- A. Důsledky ospravedlnění
- B. Vliv ospravedlnění

DOPORUČENÉ STUDIUM

„Jediná cesta, kterou může hříšník dojít k spravedlnosti, je víra. Vírou může předložit Bohu zásluhy Ježíše Krista a Bůh mu připočítá poslušnost svého Syna. Kristova spravedlnost nahradí prohry člověka. Bůh přijme, odpustí a ospravedlní kajícího se, věřícího člověka a zachází s ním, jako kdyby byl spravedlivý. Miluje ho tak, jak miluje svého Syna. Tak to je, když je víra počítaná za spravedlnost.“ (1SM 367)

„Když v pokání a ve víře přijímáme Krista za svého Spasitele, Bůh nám odpouští hříchy a ustupuje od trestu, který je předepsán za porušení zákona. Hříšník potom stojí před Bohem jako spravedlivý člověk. Je poctěn přízní nebe a prostřednictvím Ducha má společenství s Otcem a Synem.

Musí však být vykonáno i další dílo – a to rozvoj charakteru. Pravda má člověka posvěcovat. A to se děje prostřednictvím víry. Protože jen milostí Kristovou, kterou přijímáme vírou, se může měnit charakter.“ (3SM 191)

„Víra, která ospravedlňuje, vede vždy nejdříve ke skutečnému pokání, a potom k dobrým skutkům, které jsou ovocem této víry. Víra, která nepřináší dobré ovoce, není spásnou vírou.“ (3SM 195)

Diskusní otázky

1. Jaký je rozdíl mezi živou a mrtvou vírou? Jk 2,17.18
2. Jak popisuje Pavel živou víru? Ř 16,25.26
3. Jak bys odpověděl na argument, že jestliže jsme spaseni jen připočítanou spravedlností, ne tou, která je v nás, potom nezáleží na tom, co děláme a jak to děláme?

Shrnutí

Bez ohledu na to, co děláme, naše lidská přirozenost je hříšná a nehodná stát před čistotou Boží spravedlnosti. Jestliže však svlékneme naši vlastní přirozenost a přijmeme Kristovu zástupnou oběť do našeho srdce, můžeme stát před Bohem jako spravedliví.

NOVOSMLUVNÍ ŽIVOT

Základní verš

„Já jsem přišel, aby měly život a měly ho v hojnosti.“ (J 10,10)

Téma smlouvy bylo předmětem studia tohoto celého čtvrtletí. Bůh nám chce v podstatě říci: „Takovýmto způsobem vás zachráním od hříchu.“ Jinými slovy, smlouva definuje Bohem stanovený způsob na vykoupení padlého lidského pokolení.

Velkolepým záměrem smluvních zaslíbení je věčný život na nové zemi. I když na tento nádherný den všichni zatím jen čekáme, z požeňování vyplývajících ze smlouvy se můžeme radovat už dnes. Bůh se o nás stará i nyní; i dnes nám chce dát to nejlepší. Smlouva totiž není nějaká dohoda, ve které je nutné to či ono udělat, a za dlouhou dobu potom dostaneš svoji odměnu. Její odměnou jsou požeňování, ze kterých se mohou ti, kdo vírou vstupují do smluvního vztahu, radovat už tady a nyní.

V posledním úkolu v sérii úkolů o smlouvě si přiblížíme některá z bezprostředních požeňování a zaslíbení vyplývajících z Boží milosti, která byla vlita do srdcí těch, kdo zaslechli jeho klepání a otevřeli mu. Těchto požeňování je určitě více. Je to jen jakýsi začátek – začátek něčeho, co nikdy neskončí.

Týden ve zkratce

Proč se máme radovat? Na základě čeho si můžeme činit nárok na tato zaslíbení? Osvobodí nás tato smlouva od břemena viny? Co to znamená, mít nové srdce? Má smluvní vztah s Kristem nějaký význam pro náš život?

Cíl úkolu:

1. Objasnit, jak nás smlouva osvobozuje od břemena viny
2. Vysvětlit, co znamená mít nové srdce
3. Ukázat, jak smlouva s Kristem dává našemu životu smysl

RADOST – 1 J 1,4

Jan vyjadřuje několika jednoduchými slovy, co je velkou předností těch, kdo uzavřeli smlouvu s Bohem – radost.

Jako křesťané často říkáme, že se nemáme řídit našimi pocity, že víra není pocit a že bychom měli svoje pocity ovládat. Toto všechno je samozřejmě pravda. Zároveň však musíme říci, že bez pocitů, emocí a nálad bychom vlastně ani nebyli lidmi. Svoje pocity nemůžeme popřít; potřebujeme je pochopit, dát jim místo, které jim patří a – do té míry, jak je to jen možné – držet je pod kontrolou. Popírat je by vlastně znamenalo popírat, že jsme lidé.

1. Co mělo naplnit radost prvních křesťanů? Proč z toho měli mít radost? 1 J 1,1-5

Jan byl jeden ze dvanácti. Téměř od počátku Ježíšova třiapůlletého působení byl s ním; byl svědkem některých z těch největších událostí – byl pod křížem, v Getsemane, při proměnění. Jako očítý svědek mohl o těchto událostech právem mluvit.

Všimněme si však, že neupozorňuje na sebe. Zdůrazňuje, co Ježíš učinil pro své učedníky, aby mohli mít společenství nejen navzájem mezi sebou, ale i s Bohem. Prostřednictvím Ježíše můžeme navázat úzký vztah s Bohem – a důsledkem tohoto společenství a tohoto vztahu je – radost. Jan chce, aby si křesťané uvědomili, že to, co o Ježíši čtou, je pravda. On ho totiž viděl, dotýkal se ho a naslouchal mu. A tak i oni mohou vstoupit do radostného společenství se svým nebeským Otcem, který je miluje a prostřednictvím svého Syna se jim dává.

2. Jaké svědectví vydáváš ty o svém vztahu s Ježíšem? Co může posilnit tvoji radost v Pánu?

Přehled dne: Radost ze smlouvy

- A. Radost ze zaslíbené naděje
- B. Radost z Kristova příchodu jako naplnění smlouvy
- C. Radost z osobního vztahu s Bohem

OSVOBOZENÍ OD VINY – Ř 8,1

Každý z nás zápasí s pocitem viny. To proto, že jsme hříšní. Všichni jsme se něčím provinili, všichni jsme učinili něco, za co se stydíme a co bychom nejraději vrátili zpět. Žel, čas se nevrátí. . .

Avšak díky Ježíši a krvi nové smlouvy nikdo z nás nemusí žít poznamenán vinou; Bůh nám totiž odpustil. Je to smutné, když nám někteří neodpustí, ale oni nejsou Bohem, nejsou Stvořitelem a Udržovatelem vesmíru, nejsou bezhříšní, svatí a dokonalí, nejsou konečným soudem. Pouze Bůh je svatý, dokonalý a svrchovaný Soudce, a proto pro nás není odsouzení, jak praví text. Svrchovaný Soudce nás považuje za lidi bez viny, považuje nás za ty, kteří nikdy neudělali to, za co se cítí vinni.

1. Jak je možné vyhnout se odsouzení? J 5,24

2. Jak se získává spravedlnost? 2 K 5,21

Jedním z největších zaslíbení vyplývajících ze smluvního vztahu s Bohem je, že už nemusíme žít pod tíhou viny. My, kteří jsme se rozhodli vstoupit do smluvního vztahu s Bohem a dodržovat jeho podmínky – víru, pokání a poslušnost – můžeme pro krev smlouvy složit těžké břemeno viny. Když se nám satan snaží našeptat, že jsme zlí, zkažení a příliš hříšní, než aby nás mohl Bůh přijmout, můžeme učinit to, co učinil Ježíš, když pokoušel jeho – citovat Písmo. Ten nejlepší ze všech veršů je v tomto případě Ř 8,1. Neznamená to však popírat v našem životě realitu hříchu. Protože však máme smluvní vztah s Bohem, hřích nás neodsuzuje. Ježíš nesl trest za nás. V přítomnosti nebeského Otce stojíme a odvoláváme se na krev Ježíše, prolitou za nás; předkládáme jeho vlastní spravedlnost místo našich hříchů.

3. Jak ti skutečnost odpuštění tvých hříchů pomáhá ve vztahu k těm, kteří se vůči tobě provinili? Jak to ovlivňuje tvoje chování k jiným lidem?

Přehled dne: Boj proti hříšné přirozenosti

- A. Hanba naší neschopnosti
- B. Zaslíbení: jestliže dodržíme svoji část smlouvy, zbaví nás břemena našich vin
- C. Prostředník, který se za nás přimlouvá před nebeským tribunálem

NOVÁ SMLOUVA A NOVÉ SRDCE – Ef 3,17-19

1. Jaká změna nastane u těch, kteří mají nové srdce? Ef 3,17-19

Jak jsme již uvedli, v nové smlouvě Bůh vloží zákon do našeho srdce. (Jr 31,31-33) V našem srdci však není jen zákon. V uvedeném textu čteme, že tam přebývá i Kristus. (Řecké slovo přeložené jako přebývat znamená také „usadit se“, což dává smysl stálosti.) Kristus a jeho zákon jsou totiž ve velmi úzkém spojení. Jestliže je v našem srdci Kristus a jeho zákon, budeme mít ze smlouvy jedno z největších požehnání – nové srdce.

2. Jaké tajemství je ve znovuzrozeném srdci? 1 J 4,16

Všimni si, že Pavel v úvodním verši zdůrazňuje prvek lásky. Říká, že v ní musíme být „zakořeneňi a upevněni“. Tato slova představují stabilitu, pevnost a stálost v základech lásky. Naše víra neznamená nic, jestliže není zakořeneňa v lásce k Bohu a v lásce k bližním. Lásky nepřichází do vzduchoprázdna. Naopak, prostřednictvím Ježíše Krista se projeví Boží láska k nám (láska, která převyšuje poznání). V důsledku toho nastala změna v našich životech. Změnila se i naše srdce a my jsme se stali novými lidmi s novými myšlenkami, touhami a cíli. Taková je naše odpověď na Boží lásku, která mění naše srdce a probouzí v nás lásku k druhým. Snad toto měl Pavel na mysli, když mluvil o tom, že máme být naplněni „celou Boží milostí“.

3. Co můžeme udělat, aby se tato zaslíbení naplnila na nás? Potřebujeme něco změnit?

Přehled dne: Základ smlouvy spočívá ve víře a lásce

- A. Uzavřít smlouvu s Bohem znamená otevřít naše životy působení jeho lásky
- B. Ježíš – naplnění smlouvy a důkaz Boží lásky
- C. Věčný život – odměna pro ty, kdo se podřídili a dodrželi svoji část smlouvy

NOVÁ SMLOUVA A VĚČNÝ ŽIVOT – J 11,25.26

Věčný život má dvě dimenze – přítomnou a budoucí. Přítomná dimenze poskytuje věřícímu hojný život už nyní. Obsahuje mnoho zaslíbení, která byla dána pro náš současný život.

Budoucí dimenzí je věčný život – zaslíbení vzkříšení těla. I když je to stále budoucnost, jde o událost, která všechno změní. Tehdy se naplní všechny naše naděje.

1. Jak rozumíme Ježíšovým slovům, že ti, kdo věří v něho, i kdyby zemřeli, budou žít? J 11,25.26

Ježíš říká, že pro ty, kteří v něho věří, je tato smrt jen spánek, jen jakási dočasná přestávka, která se skončí vzkříšením. Když se Kristus vrátí, mrtví v Kristu vstanou nesmrtelní a živí následovníci Ježíše Krista budou v okamžiku proměnění v nesmrtelné. Mrtví i živí, kteří jsou v Kristu, prožijí stejné vzkříšení těla.

Je to velká přednost, když víme, že naším posledním místem není hrob, ale věčný život, který vlastně nemá konec.

„Kristus přijal naše tělo, abychom my mohli přijmout jeho Ducha. Díky spojení s Kristem máme vyjít z hrobu. Naše vyjití však nebude jen projevem Kristovy moci, ale také důsledkem toho, že jsme vírou přijali jeho život za svůj. Lidé, kteří vidí Krista v pravém světle a dovolují mu vstoupit do svého srdce, mají věčný život. Kristus v nás přebývá prostřednictvím Ducha a přijetí Ducha do srdce vírou je počátkem věčného života.“ (TV 388)

2. Jaký prospěch můžeme mít z věčného života už nyní?

Přehled dne: Smlouva o životě

- A. Věčnost potom
- B. Věčnost nyní

NOVÁ SMLOUVA A POSLÁNÍ – Mt 28,19.20

- 1. Které konkrétní věci nám Ježíš říká, abychom činili? Mt 28,19.20a**
- 2. Které zaslíbení nám má dát potřebnou víru a odvahu činit to, co Kristus přikazuje? Mt 28,20b**

Lidé na celém světě zápasí s tím, co jihoafrický spisovatel Laurens Van Der Post nazval „břemenem nesmyslnosti“. Lidé, kteří byli obdarováni darem života, často nevědí, co s ním, nevědí, jaký smysl má jejich život a jak ho využít. Je to, jako kdybyste někomu dali knihovnu plnou vzácných knih, ale ten člověk je nečte, ale zapaluje s nimi oheň. Jak je tragické plýtvat něčím tak vzácným!

Není to však jediný problém, s kterým musí novosmluvní křesťan zápasit. Radovat se dovedou ti, kdo znají (a osobně prožili) úžasnou zprávu o ukřižovaném a zmrtvýchvstalém Spasiteli, který zemřel za hříchy každého člověka na zemi. Vzhledem k jasné výzvě z Mt 28,19.20 má život věřícího člověka svoje poslání a smysl – hlásat světu nádhernou pravdu o tom, co jsme prožili s Ježíšem Kristem. Je to velká přednost! Většina z toho, co na tomto světě děláme, se skončí, až skončí tento svět. Šíření evangelia je však poslání, jehož následky sahají do věčnosti. Bůh nám dal jasný příkaz. Ať jsme kdokoli, ať je naše postavení v životě jakékoli, ať máme jakékoli nedostatky – všichni máme splnit určitý úkol.

- 3. Znáš svůj úkol? Děláš něco? Jsi ochoten dělat více?**

Přehled dne: Smlouva a poslání

- A. Jak můžeme projevit víru dnes
- B. Síla zaslíbení
- C. Co můžeme službou získat

DOPORUČENÉ STUDIUM

V knize Velké drama věků si přečti kapitulu „Vysvobození“ (str. 635-645) a v knize Cesta ke Kristu kapitulu „Radost v Pánu“ (str. 115-126).

„Svatý Boží Syn nenesl žádné svoje hříchy a bolesti – nesl bolesti jiných, protože na něho byla položena nepravost nás všech. S božským soucitem se spojuje s člověkem a jako zástupce lidského pokolení trpí jako hříšník. Nahlédl do propasti bída zapříčiněná našimi hříchy a přemostil roklinu, která nás odděluje od Boha.“ (7BC 462)

„Pojď, můj bratře, pojď takový, jaký jsi, hříšný a poskvrněný. Polož své břemeno viny na Ježíše a vírou se dožaduj jeho zásluh. Pojď hned, dokud je čas milosti, neváhej; vyznej svoje hříchy, čiň pokání a Bůh ti zcela odpustí. Neopovažuj se promarnit novou příležitost. Naslouchej hlasu lásky, který tě vyzývá, abys vstal z mrtvých a Kristus ti mohl dát světlo. Zdá se, že každý nynější okamžik je přímo spojen s údělem neviditelného světa. Nedovol, aby tě tvoje pýcha a nevěra vedly k tomu, abys nadále odmítal nabídku milosti. Jestli ji však zavrheš, nakonec budeš nařikat: „Minula žeň, skončilo léto, a spása nikde.“ (Jr 8,20) (5T 353)

Otázky k diskusi:

- 1. Těm, kdo věří v Ježíše, Bůh zaslubuje radost. Je radost to samé jako štěstí? Měli bychom být vždy šťastní?**
- 2. Co znamená být naplněn „Boží plností“? (Ef 3,19)**
- 3. Může být křesťan naplněn radostí a pokojem, jestliže nebere vážně výzvu z Mt 28 a nepoužívá svoje duchovní dary ke splnění poslání?**

Shrnutí

Smlouva mezi Bohem a člověkem převyšuje náboženské představy a určuje náš vztah k nebi. Přijetím smlouvy otevíráme svoje životy Boží lásce a jeho zaslíbením o spasení.

POUŽITÉ ZKRATKY

ČEP	Český ekumenický překlad
PBK	Překlad Bible kralické
RH	Časopis „Review and Herald“
BC	The Seventh-day Adventist Bible Commentary, sv. 1.-9.

ZKRATKY BIBLICKÝCH KNIH – PODLE ČEP

Starý zákon:	2 Pa Druhá Paralipomenon	Na Nahum	Fp Filipským
Gn První Mojžíšova (Genesis)	Ezd Ezdráš	Abk Abakuk	Ko Koloským
Ex Druhá Mojžíšova (Exodus)	Neh Nehemjáš	Sf Sofonjáš	1 Te První list Tesalonickým
Lv Třetí Mojžíšova (Leviticus)	Est Ester	Ag Ageus	2 Te Druhý list Tesalonickým
Nu Čtvrtá Mojžíšova (Numeri)	Jb Jób	Mal Malachiáš	1 Tm První list Timoteovi
Dt Pátá Mojžíšova (Deuteronomium)	Ž Žalmy		2 Tm Druhý list Timoteovi
Joz Jozue	Př Přísloví	Nový zákon:	
Sd Soudců	Kaz Kazatel	Mt Matouš	Tt Titovi
Rt Rúť	Přs Píseň písní	Mk Marek	Fm Filemonovi
1 S První Samuelova	Iz Izajáš	L Lukáš	Žd Židům
2 S Druhá Samuelova	Jr Jeremjáš	J Jan	Jk List Jakubův
1 Kr První Královská	Pl Pláč	Sk Skutky apoštolů	1 Pt První list Petřův
2 Kr Druhá Královská	Ez Ezechiel	Ř Římanům	2 Pt Druhý list Petřův
1 Pa První Paralipomenon	Da Daniel	1 K První list Korintským	1 J První list Janův
	Oz Ozeáš	2 K Druhý list Korintským	2 J Druhý list Janův
	Jl Jól	Ga Galatským	3 J Třetí list Janův
	Am Ámos	Ef Efezským	Ju List Judův
	Abd Abdijáš		Zj Zjevení Janovo
	Jon Jonáš		
	Mi Micheáš		

DÍLA E. G. WHITEOVÉ

AH	The Adventist Home	CK	Cesta ke Kristu
1SM	Selected Messages vol. 1	PP	Patriarchové a proroci
3SM	Selected Messages vol. 3	PK	Proroci a králové
2T	Testimonies vol. 2	TV	Touha věků
5T	Testimonies vol. 5	SA	Skutky apoštolů
6T	Testimonies vol. 6		

SBÍRKY V 1. ČTVRTLETÍ 2003

Misijní dary jsou určeny pro Trans-Evropskou divizi a její evangelizační projekty.

Na těchto projektech se jednotlivá sdružení podílejí v roce 2003 takto:

České a Moravskoslezské sdružení 60 % misijních darů

Slovenské sdružení 40 % misijních darů

Zbylé prostředky zůstávají sdružením na financování jejich misijních projektů.

Dary 13. soboty jsou používány na přesně stanovené projekty církve v jednotlivých oblastech světa. V roce 2003 všechna sdružení poukazují 35 % darů.

Ostatní prostředky zůstávají na stavební projekty Česko-Slovenské unie.

ZÁPADY SLUNCE

LEDEN	
<i>den</i>	<i>hodina</i>
3.1.	16.11
10.1.	16.19
17.1.	16.29
24.1.	16.40
31.1.	16.52

ÚNOR	
<i>den</i>	<i>hodina</i>
7.2.	17.02
14.2.	17.14
21.2.	17.27
28.2.	17.38

BŘEZEN	
<i>den</i>	<i>hodina</i>
7.3.	17.54
14.3.	18.05
21.3.	18.17
28.3.	18.28